

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Akbaba

«AK GÜNLERE»!

neden Mobilet?..

Dünyaca ünlü bir motoru var
Mobilet'in.
Çıçlı... hızlı!

Mobilet konforludur,
Balon lastikleri,
küçük ebatlı jantları
ve amortisörüyle
Mobilet sessizdir.

Mobilet gösterişlidir.
Yol alıp giderken çalınmı,
dururken cazip görünüşlüdür.

Üstelik masrafsızdır da!
Mobilet
2 litre benzinle
100 kilometre yol yapar.

Her bakımdan
güvenir kendine Mobilet..
Eşsizdir!

mobylette

Al bir Mobilet, yaya kalma rahat et

İmalâtçı :

BELDESAN
İstinye - İstanbul

Genel Satıcı :

MOTÖR TİCARET A.Ş.
Büyükdere Cad., 101, Mecidiyeköy
Tel.: 47 80 00

Bisiklet plakasıyla
kullanılır

Yedek parçası
boldur

Taşıt alım vergisi
yoktur

İstanbul teslimi
peşin
satış fiyatı
6.000 TL

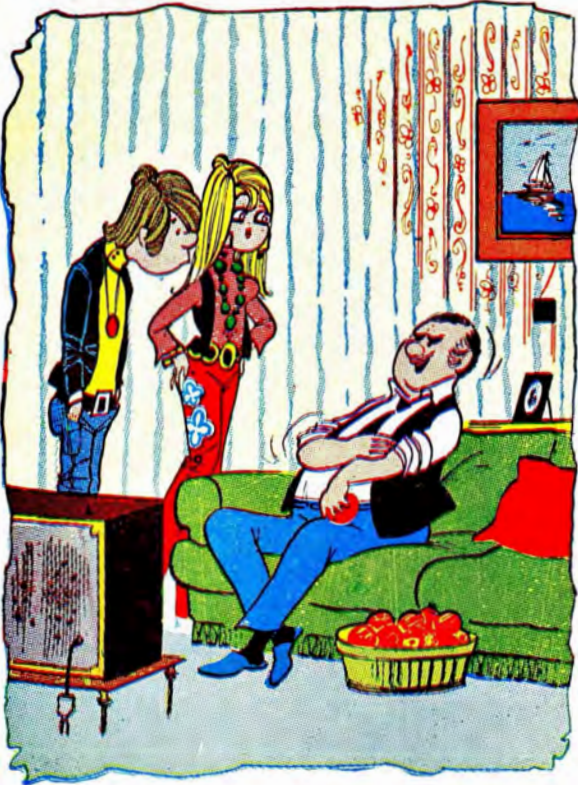

(Manajans: 1003 — 33)

Akbaba

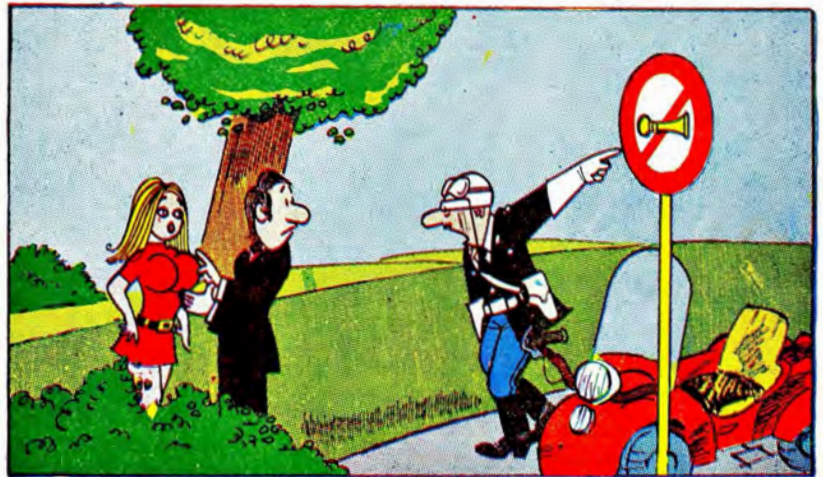
- GÜNDÜZ KULLANMASINI
ÖĞRENDİNİZ... ŞİMDİ GECE
EĞİTİMİNE BAŞLIYORUZ!..

- SİZİN EN SEVDİĞİNİZ ŞARKICILARI
ALKIŞLAMAK İÇİN BEKLİYORUM!..

- BALLANDIRA BALLANDIRA ANLATTIĞIN
BALAYINI BU ODADA MI GEÇİRECEĞİZ?..

YAZISIZ

AKBABA

Yıl: 52 Cilt: 26 Sayı: 21 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 8 Mayıs 1974 * Fiyatı: 250 Kır.

KORKUNUN AYIPLARI

BİRLEŞMİŞ Milletler gibi uluslararası örgütlerin alfabe sırasıyla üye ülkelerin adlarını yazışlarında Türkiye'den sonra Uganda gelir.

Üç yıldanberi General ünvanlı ve İdi Emin adlı bir çavuşun diktatörlüğü ile yönetilen bu Afrika cumhuriyetinde son yılda 80 bin insan öldürüldü. Bunların belki birkaç yüz kişilik küçük bir bölümü Emin'in düşmanlarıydı. Geri kalanlar ise diktatöre karşı çıktıkları yolundaki asılsız ihbar yahut iftiralara kurban gittiler.

Öldürülenler arasında ülkenin zaten tek tük yetiştirebildiği parlak bilim adamları, politik liderler, askerî komutanlar, hukukçular, gazeteciler, sanatçılar, hattâ rahipler ön sırayı tutuyor.

Dağın taşın dehşet koktuğu bu memlekette hiç ama hiç kimsenin güvenliği yok. Güpegündüz ciplerle kapılara dayanan sivil ajanlar insanları bağıra çağıra sürükleyerek götürüyorlar. Komşular durumu görmemiş ve çılgınları duymamış olmak için pencerelerini kapayıp perdeleri çekiyorlar. Bir iki gün sonra kurbanların ölümleri başkentten uzaklarda, ırmak kıyılarında bulunuyor. Bütün cesetlerde görülen yara bere,lerden ve çoğunun orasının burasının koparılmış olmasından kurbanların ölmeden önce neler çekmiş oldukları anlaşılıyor.

Bu o kadar «normal» duruma gelmiş bir işlem ki, yakınları ortadan kayboluveren kişiler hemen ertesi gün ırmak kıyılarında dolaşarak gökteki leş kargası sürülerinin yardımıyla ceset aramaya başlıyorlar.

Son yılda herkesin gözünün önünde tutuklanıp götürülenler arasında dokuz Bakan, bir piskopos, bir rektör, iki düzine yüksek öğretim üye-

si, üç büyükelçi, sayısız yüksek memur var.

Halkın en çok etkileyen Damıstay Başkanı Kivanuka'nın başına gelenler oldu. Herkes tarafından çok sevilen ve Avrupalı meslekdaşlarının çevrelerinde bile dünyanın başlıca hukukçularından biri sayılan bu yüksek yargıcı elli kadar zılvazına sarhoş ajan Damıstay Binasını basarak yakaladılar, onu kurtarmak için yalvarıp ağlayan halkın önünde dipçikle dipçikle bir kamyona koyup götürdüler. Gözden kaybolurken ellerini kaldırarak «Elveda vatan daşlarım!» diye halkla helâllaşan yaşlı hukukçunun ölüsü bir hafta sonra ırmakta bulundu. Her tarafı tüyler ürpertici işkencelerin izlerini taşıyordu.

Dehşet günden güne o kadar kolaylaşıyor ki, diktatöre alabildiğine sadık kalmak ve onun gözünde olmak hiçbir şeyin garantisi değil. Bu gün onun en yakın danışmanı olan biri yarın vesvese ya da bir fısıltı yüzünden kendini ırmak sularında bulabiliyor. Emin birkaç hafta önce üç karısından birini bile zindana attırdı. Şimdilik akıbeti bilinmeyen kadıncağızın ailesindeki bütün erkekler sizlere ömür!

Bugünün Uganda'sında belâya çatmak için sıvrılmış kişi olmak da şart değil. Gizli polisin hoşuna giden bir otomobil ya da herhangi bir başka malın sahibi olmak yetiyor. Ona el koyabilmek için alıyorlar insanın canını.

Dünya basını Uganda diktatörü Emin'in ülkesinde bu kadar çağ dışı bir korku havası estirmesinin nedenleri üstünde yorumlar yapıp çeşitli görüşler ileri sürüyor. Gözlemcilerin üstünde birleştikleri ortak teşhis şu:

— Emin kendi korkuyor da ondan...

— Memur katsayısı 8 olarak saptandı. —

Bir devlet yönetiminde korku duyusunun ön plana geçmesi her zaman ayıplar ve kötü sonuçlar doğurur. Uygur toplumlara değil, ormanlara yakışan bir havadır korku ikili. İdi Emin rezaleti o kuralın bir tek örneği...

Bu örneğin üstünde durmak ihtiyacını niçin duyduk?

Sonsuz bir sakız gibi uzamasından sıkılarak ağızımıza bir kere daha almaktan çekindiğimiz af konusunda, ki son gelişmeler Türkiye Cumhuriyeti'nin yönetiminde korku duyusunun ölçüsüz bir önem taşıdığını ortaya koymuş ve hepimizi küçük düşürmüş bulunuyor da onun için.

Keşke devletimizin elliinci kuruluş yıldönümünü genel af gibi bir toplumsal mertlik ve cömertlik gösterisiyle kutlamaya kalkmış olmasaydık! Bir yıldanberi onbinlerce vatandaşımıza özgürlük koklayıp koklayıp ele geçirememenin korkunç acısını çektirmekle kalmadık, kosko. ca devletimizi nelerden ve kimlerden ürker göstermeyi başardık!

Başkentimizde haldır haldır tartışmaktayız:

Onbeş ile onsekiz yaş arasında suç işlemiş çocukları affedebilir miyiz? Osmanlı hanedanının son birkaç yaşlı erkeğine yurda dönüş izni verirken başımıza neler gelir? İtalyan faşist yasalarından alınma maddelerden hapse düşmüş kitap yevcileri, öğrencileri, üniversite öğrencilerini koyuverirsek nasıl dayanırız? V.b. v.b.

Şu 1974 yılında Atatürk mirası Türkiye Cumhuriyeti'nin yönetimine İdi Emin'e yakışacak korku ayıpları karıştıranların haberi olsun:

Utanyoruz!

AKBABA

PET

ROL!

Filinta İnsan Makinası

Sulhi Dölek

TANITMA

MERHABA! Ben, insanlığın en yeni buluşlarından biriyim. Eğer şimdiye dek düşünen ve konuşan bir makine görmediyseniz, oldukça büyük bir sürpriz bekliyor demektir sizi. Çünkü kulunuz, bunlar bir yana, yağlı güreş hakemliği bile yapabiliyim.

Leke ilacı, şiir kitabı, traş bıçağı ya da tarak satmak için çıkmıyorum karşınıza. Hakkabazlık, sihirbazlık hünerim yok. Şarkı söyleyip dans etmeyi, söylevler çekip canınızı kaynatmayı beceremem.

Cennetin güzelliklerini anlatacak, ya da cehennem ateşlerinden söz ederek dudaklarınızı uçklatacak değilim. Makineler için iyi de, kötü de yeryü. Zünnedir. Ayrıca, biz makinelerin çıkar düşünce, lerimiz olmadı için. bazılarının her sevi kapıp gövdeye indirildikten sonra yaptıkları elbi:

«Ben kötüyüm. günahkâ-
rım. Ohür dünyada zebaniler kovalayacak beni. Sense ah, ne mutlu sana! Şimdi belki biraz sıkıntı çekiyorsun ama sonunda mutluluk senin. Hurlilerin elinden armut yiyeceksin.» diye kudur atacağım ya-
na tasanız olmasın.

Burada sabun reklâmı yapmavacağım. Benim için önemli olan bevizlik değil. Burada hıcbir şevin reklâmını vanmavacağım. Hiç bir ticarethane, spor kulübü, film şirketi ya da gazino tarafından kiralan-
mıs değilim. Doğru bildi-
ğimi söyler, bilmediğim yerde susarım.

Görürsünüz, her şeyi bildiğimi savunmuyorum. Bilirorum ki bazıları çıkıp beni ukalâhla suçlayacak. «Altı üstü bir makine.» diyecekler. «Kendini ne sanıyorsun?»

Bövelerine karşılığım şu: «Fteğin sarkivor yav-
ru!» diyebilme için terzi, «Yangın var!» diye bağıra-
bilmek için itfaiyeci mi ol-
mak gerek ille?

Mesajlarımı, bütün yazı-

Bu alçakgönüllü yapıt, açılacağını duyduğumuz bir ahlâk kitabı yarışmasına katılmak için yazıldı aslında. Sonradan, kapalı kapılar ardındaki bir seçiciler kurulundansa doğrudan doğruya sizlerin yargınıza sunmayı daha uygun gördük. Beğeniniz, küçük bir gülümsemeniz, bütün ödüllerden daha değerli bizim için.

lar gibi soldan sağa doğru okuyacaksınız. Tersini ya-
parsanız satırlar gerçek anlamlarını yitirebilir. Ke-
reviz'i Ziverek, tekerleme'-
yi de Emel Reket diye bir şarkıcı adı sanabilirsiniz. Bu arada kazak, küçük, ya da «Anastas mum sat-sana» gibi tersten bakılsa da anlamı değişmeyen söz-
leri sağdan sola doğru da okuyabilirsiniz dilerse.

Bu küçük kuralın dışın-
da beni kullanmanın hiç bir zorluğu yok. Gerekli düğmeleri çevirin yeter. Ne benzin isterim, ne kö-
mür. Değiştirilecek yağım, piyasada bulunmayan ye-
dek parçalarım yok. Kula-
ğınızı çarkların müziği-
ne verip tasayı bir yana bırakınız mı, sizler de ben de en iyi sonucu ala-
cağız. Haaydi bakalım!

DÜRÜSTLÜK ÜSTÜNE

DÜRÜST kişi; kendi-
ne yapılımasını iste-
mediği şeyi başka-
sına yapmayan kişiyim. Bu kurala göre dürüst kal-
mak isteyenler «Ben ka-
zıklanmak istiyorum!» di-
ye bağırıp önlerine gelene kazık atarlar, «Ne olurdu bir çift yaldızlı boynuzum olsaydı!» deyip tüccardan Ömer beyin karısıyla ya-
tarlar.

Dürüst kişi yalan söyle-
mez. Yalan kötü bir şey
olduğu için, gerçeğin ko-
lunu bükmek çıkmıştır or-
taya bunun yerine. Eski
zamanda bir koyun hırsı-
zı varmış. Adı Çolak Meh-
met'miş. Eğer hırsız ol-
duğunu bilseler Hırsız
Mehmet diyeceklermiş a-
ma, bilmiyorlarmış. Çolak
Mehmet diyorlarmış. Ço-
lak Mehmet ne zaman çal-
dı? koyunlarla yakalan-
sa:

«Sevabına sulamaya gö-
türüyorum,» dermiş. Zor-
da kalınca her şeyin üs-
tüne yemin edermiş. Hiç-
bir zaman da çarpılmamış.
Çünkü gerçekten de, çaldı-
ğı koyunları ilk iş olarak
yakındaki bir derede su-
larmış.

Zamanla koyunlardan
bıkan Çolak Mehmet, işi
öktüz hırsızlığına var-
mış. Günlerden bir gün su-
başındaki bir öktüz çeke-
leyip götürmeye çalışır-
ken hayvan devrilmiş, Ço-

lak Mehmet altında kal-
mış. Bağırısına öktüzün
sahibi yetişmiş:

«Ne oldu Çolak Meh-
met?»

Beriki hayvanın altın-
dan karşılık vermiş:

«Sevabına sulamaya gö-
türüyordum, üstüne yıkıl-
dı meret.»

«Ne sulaması birader? Hayvan zaten suyun ba-
şında.»

Uzatmayalım, Çolak
Mehmet'in foyası böyle
çıkış. Adı da Öktüz Hır-
sız Topal Çolak Mehmet
olmuş.

Bu küçük öyküden çı-
kartılacak birçok paylar
var. İlkın, Mehmet denen,
koyunlarla gününü gün e-
derken öktüzlere satış-
makla ayıp etmiş. Sonra
öktüz çalacaksa bile su-
başındaki çalmasını gerekli-
miydi? Hadi onu da geç-

tık, adam biraz daha dik-
katlı olur; yıkılan öktüzün
altında kalmaz.

Doğruluk, kavak ağaçla-
rının olduğu kadar kişile-
rin değerini de artırır. Dik oturmak, sırtüstü yat-
mak ve kazık gibi yürü-
mek kamburlaşmaya en-
gel olur. Giysiler doğru ki-
şilerin üstünde daha gü-
zel durur. Doğru insanlar
düz çizgi çizmek için cet-
vele gerek duymazlar.

Yukarıda «Dürüst kişi
yalan söylemez» derken
yalan söyledim. Herkes
yalan söyler. Kötülük ol-
sun diye değil, eğlence ol-
sun diye. Başkalarını al-
datmakta çocukça bir se-
vimlilik, tatlı bir yaramaz-
lık duygusu vardır.

İnsan yüzü, beynin ver-
diği bütün komutları ye-
rine getirir. İnsanlar dille-
rini çıkartabilirler, baba-
ca gülümseyebilirler, kaş-
çatabilirler, üzüntülü ya
da sevinçli görünebilirler
istediklerinde. Bu, rol
yapma yeteneği adını alır
ve doğa'nın kişiye en büyük armağanlarından biri-
dir. Hayvanlar rol yap-
mazlar. Eğer bir ayı kız-
gın görünüyorsa kızgındır,
bir kedi mırıldanıyorsa
mutludur, gözleri üzüntü-
lüdür. Bir eşek kuyru-
ğunu sallıyorsa kabaşına
sinek konmuş demektir.
Bu sonuncusunun konu-
muzla pek ilgisi yok. Di-
yeceğim şu ki, insanlar
hayvan değillerdir. Bu
yüzden de kafalarından
geçenin yüzlerinde yansı-
masını, gerçek duyguların
açığa çıkmasını iste-
mezler.

Taş devrinden beri kan-
atmak önemli bir spor ol-
muştur kişiöğlü için. Fut-
bolun amacı gol atmaksa,
yaşamın amacı adam kan-

dırmaktır. Herkes lâdes
tutuşur; bazıları tavuk ke-
miğini çekştirirken bazı-
ları cart diye bacak ayı-
rırılar. Tiyatro sahneleri-
nin tepesinde biri gülen,
biri somurtan iki maske
asıldır ya; hayat sahne-
sinde bunlar gibi yüzlerce
maske gereklidir. Zaten
yaşamak bir tiyatro oyu-
nudur bir bakıma. Kimi
oynar, kimi seyeder, ki-
mi de gişeyi eline geçirip
biletlerin geliri—vergi,
harç, resim, rüşum falan
çıktıktan sonra— cebine
indirir.

Yaşam «papazkaçtı» ya
da benzetilebilir öte yan-
dan: Koca herifler bir
masanın çevresine otur-
muşlar, sırtarak papazı
birbirlerine dehlemeye ça-
lışıyorlar... Bazılarınaysa
oyunun amacı ters belletil-
miş; bunlar da tersine,
papazı bulmaya çalışıyor-
lar...

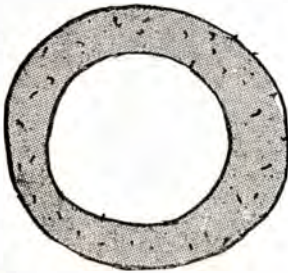
ŞİMDİ DE BİRAZ SAYGI

ONCE, çoktandır
sizlere ömür olan
saygı için bir da-
kikalık saygı duruşu...
Saygısızların gitgide çoğal-
ması bir yana, saygılılar
da kime saygı gösterecek-
lerini bilmiyorlar çoğu za-
man. Yaşa değil, başa gös-
terilir bu meret. Baş ne
kadar büyük olursa, saygı
da o denli derin olmalı.
Eski Çin'de kafa iriliğine
büyük değer verildi.
farko Polo, gezi yazıla-
rında şöyle bir olay anlatı-
yor:

«Gemilerimizle limana
grip yedi päre top attık.
Kimse oralı bile olmadı.
Oysa önceden, daha lıma-
nın ağzındayken balıkçı
teknelerini baharat ve i-
pekliyle doldurup bizi kar-
şılama çıkardılar. Duru-
ma bir anlam veremedik.
Kıyıya çıktığımızda, hal-
kın büyük bir alanda topla-
nmış olduğunu gördük.
Sorduk. Yaşlı bir simitçi:

«— Bugün baş yarışma-
sı var, dedi. Herkes bu
yüzden toplandı.

«Gerçekten de başlarına
güvenenler dört bir yan-

HALKA...

AÇIK...

ŞİRKETLER!

dan çıkıp geliyorlardı. Yarışmanın başlaması gecikti. Adamlar azgın boğalar gibi alanın iki ucuna kadar çekiliyorlar, sonra birbirlerine doğru olanca hızlarıyla koşup kafa tokuşturuyorlardı. Seyredenlerin yaptığıysa, aralarında bahis tutuşup heyecanla bağırıktı.

«Baş sahiplerinin belirli ünvanları vardı. Çılgınlardan kırılıyordu ortalık:»
«— Haydi Kocabaş!»
«— Tos Delibaş, tos!»
«— Vurduğun yerden ses gelsin Öküzbaş!»

«Sonunda Taşbaş derler ünlü bir mandarin kazandı çekişmeyi. Ötekilerin hepsini soluksuz yere serdiğinden Başlarbaşı ünvanını aldı. Su kütüğü iriliğinde bir kafası vardı. Gırp çıktığı baş yarışmaları yüzünden eğri büğrü, yamrı yumruydı bu kafa. Alanı dolduran halk Başlarbaşı'na hak ettiği saygıyı sunmak, kellesini öpmek için çevresini aldı.

«Sonradan adamı konağında ziyaret ettik.

«— Gel sana Avrupa'yı, kraliçeleri falan göstereyim, diye kandırarak gemiye aldık. Yolda bir fırtına çıktı. Kafası fazla ağırlık yapıp gemiyi tehlikeye soktuğundan, denize atmak zorunda kaldık.»

Marko Polo'nun öyküsünden çıkarılacak payın ne olduğunu soranlar olabiliyor. Kimbilir... Belki de çıkarılacak pay may yoktur. Akılma gelmişken anlatayım dedim.

Yalnız Eski Çin'de değil, eski Roma'da da in-

sanların her zaman gerek-sindiği bir nesmeymiş say-gı. Bir ara bir ruhsal bunalım başgöstermiş. Zamanın sinir uzmanları bunu kimsenin öpülmeye de-ğer bir el bulamamasına bağlamışlar. Herkesin se-vip saydığı bir bilgin ki-şi varmış ama, o da al-çakgönüllülmüş, kimseye öptürmüyormuş elini.

«Öp babanın elini.» de-mişler sinir uzmanları. «Ne halt edeceğiz şimdi?» İçlerinden biri akıl et-miş. «Bâri herkes kendi e-lini öpstün, el öpme iste-ğini de böylece gidersin.» demiş.

Önerinin uygun görülüp halka açıklanmasından he-men sonra, bir su ve sa-bun kütüğü başlamış Ro-ma'da. Çılgın kadın erkek tüm Romalılar banyolara kapanmışlar, ara vermek-sizin ellerini yıkamaya ko-yulmuşlar.

GENÇLİK — YAŞLILIK

BİRİ, şaka olsun di-ye dişlilerimin ara-sına bir tomar kâ-ğıt attı geçen gün. Birinin üstünde Ömer Hayyam'dan bir dördüklük var. An-cak bir dizesi okunabili-yor:

«Ne yazık goncayla bir-likte bahar da bitecek»

Kâğıdın arka yüzünde kargacık burgacık bir el yazısı:

«Gençler bilseydi ve de yaşlılar yapabilişeydi...»

Gençler biliyor ve de yaşlılar her şeyi yapabili-yor günümüzde. Gelgele-lim iki yan da birbirlerine yaklaşımdan çekinir gi-bil.

Dünya yerinde durmu-yor. Yaşlılık doğum tari-hine falan bağlı değil ar-tık. Yılları sırtta taşımak değil, yılların sırtına bin-mek, yıllarla birlikte yitü-rüp geride kalmamak ö-

nemli olan. Makineniz doksan yaşında delikanlı-lar da gördü, yirmilik mo-ruklar da... Yapamayan gençleri de duydum, bil-meyen yaşlıları da... Ben kendim kaç yaşında mı-yım? Bir kez makinelerin

yaşları olmaz, modelleri o-lur. İkincisi, ne diye aç-ığa vurayım bunu? Yet-mişdört model olduğumu söylesem toy diyecekler, «Elli altı modelim,» desem hurdaya çıkartacaklar.

OLGUNLUK ÜSTÜNE

«OLGUNLUĞUN büyük-lüğü, olgunluğu saklaya-bilmektedir,» diye bir söz var. Yoksa bile, makina-nız burada varediyor. De-mek istediğim şu ki; ger-çek olgun kişi, mostra dü-zen manav gibi olgun gös-termeye çalışmaz her za-man kendini. Sizlerin de tanıdığı nice olgun kişi var ki, salt olgunluklarını gizleyebilmek için yıllar-dır elma şekeri yalayarak dolasmaktalar. «Çocuktan al haberi» deyimi onların verdiği haberler yüzünden oluştu. Bir de kapıların zilini çalıp kaçmaktan vazgeçseler!...

Bir zamanlar Avrupa'da «olgun görünüş» modası a-lıp yürümüş. O yıllarda Paris'e gidip Şanzelize'de büyük burmuş olgun bir yazar şöyle anlatıyor:

«Baston taşımak, öksür-mek, kafayı titretmek, hum hum konuşmak, kam-burunu çıkarmak günün gereği idi. Kadınlar şimdi ki gibi yüzlerindeki kırışıklıkları gizlemek için de-ğil; tersine, yaşlı görün-mek için makyaj yapılar-ı. Folberjer'in gogo kız-ları tekerlekli iskemleler-le sahneye getiriliyorlardı.

«Paris'te Eyfel'i de gör-müştük. Hımm... Biz Fransız kültürüyle yetiş-tik. Edebiyatımızın gelece-ği bizim kuşağa bağlıdır. Se la vi mon aml, ne ya-parsın!»

Meyveler gibi kişiler de değişik aşamalardan geçi-yor olmalı. Hamlık, körpelik, kültür kütürlük, ballanmışlık... Olgunluk her zaman aranan bir şey, kendi değerini kabul etti-ren bir özellik. Bu yüzden de olgun ile kurtlanmış-birbirinden ayırmak hiç de zor değil.

(Devamı var)

Sulhi DÖLEK

5

— Demirel, «Koalisyonlar ömürsüzdür» dedi. —

KOALİSYON

— Vay canına... Bir türlü patlamıyor!..

UZUN yıllar Birleşik Amerika'da kalmış bir arkadaşımın iddiasına göre, Birleşik Amerika'nın en büyük gelir kaynağı, müstehcen yayın endüstrisiymiş. İddiasını ispat için evine çağırır, belgeler göstereceğini söyledi. Gittim. Evinde, kadınlı, erkekli başka konuklar da vardı. İlkın müstehcen albümleri önümüze dök-tü. Biyandan da açıktıyordu. Her endüstri gibi, müstehcen yayın endüstrisi de gelişerek dış pa-zarlara açılıyormuş. Bu endüstri ilkın müstehcen kitaplarla başlamış. Sonra müstehcen albüm-ler yayınlanmış. Daha sonra bir yenilik olarak müstehcen plâklar yapılmış.

Arkadaşım, ilerleyen tekniğe paralel olarak gelişen müstehcen yayın endüstrisinin, müstehcen kitap, albüm ve plâklardan sonra, müstehcen filmler de ürettiğini söyledi.

Onunla her karşılaşmamızda, teknik ilerleme-lerin, yeni teknik buluşların, müstehcen yayın endüstrisinde ne gibi gelişmeler sağladığını so-ruyordum.

Yine bugün bu soruma karşılık, CİA'nın kul-landığı teknik araçların ve yöntemlerin, müstehcen yayın endüstrisinde de kullanıldığını söyledi.

Bir gece kalabalık konuklar arkadaşımın evinde toplanmıştık. Bize açıkladığına göre, CİA, istediği kişilerin telefon konuşmalarını din-lemekle kalmıyor, gizli dinleme aygıtlarıyla ev-lerinin içinde, hattâ yatak odalarındaki konuşma-ları, fısıldaşmaları bile dinliyormuş. Uzak-objek-tiflerle, özel ışınli objektiflerle de, çok uzaklar-dan, kapalı kapı ve duvarların arkasındakilerin resimlerini çekebiliyormuş. Müstehcen yayın en-düstrisi, CİA'nın kullandığı işte bu teknik araç-lardan, aygıtlardan ve yöntemlerden yararlanma-ya başlamış. CİA'dan ders alarak, yüksek dü-zeyde kişilerin, ilerigelenlerin, büyük yönetmen-lerin yatak odalarındaki konuşmaları, aşk inilti-lerini, gizli fısıltıları, kösnül solumaları ses ban-dına alıyormuş. O gece bu bantlardan bir iki-sini de dinledik. Bu türlü filmlerden birkaçını da seyrettik. Filmlerden biri, filmin kahramanı yaşlı bir erkek, ona eşlik eden de çok genç bir kadın olduğundan, bir komedi filmi olmuştu.

Geçenlerde arkadaşımınla yine karşılaştık. Se-vinçliydi. Çünkü, müstehcen yayınlar endüstrisi, müstehcenin artık sonuna varınca, yâni müşteri-lerin sonsuz müstehcenlik isteklerini karşılaya-maz olunca, konusunu ve biçimini değiştirerek, müşterilerinin yeniden ilgisini çekmeye başlamış. Bu değişikliğin ne olduğunu sordum. Anlattı. Ar-tık klâsik müstehcenden vazgeçilmiş. Onun ye-rine, yine CİA yöntemlerinden yararlanılarak, yapılara gizlice yerleştirilen dinleme aygıtlarıyla, Birleşik Amerika'da yapılan bütün gizli sor-gulamaları ses bantlarına alıp bunları iç ve dış pazarlara satıyorlarmış. Söyledikleri inanılacak gibi değildi. Ama bunlardan birini, evinde bize de dinletince, ben de inandım.

Olayı herkes gibi sizler de biliyorsunuz. Bir-

Helikopter Hırsızının SORGUSU...

leşik Amerika'da enerji bunalımından ötürü, Be-yaz Saray'da bile geceleri ışık yanmıyor. 20 ya-şında Robert Preston adında bir Amerikalı er, Maryland üssü'nden bir helikopter çalışıyor. Gece-leyin, karanlıktaki Beyaz Saray'ın üstünde uçar-ken, bindiği helikoptere ateş ediliyor. Er Robert Preston, yara alan helikopteri, Beyaz Saray'ın yemyeşil çimenleri üzerine indiriyor.

Arkadaşım, işte bu erin çok gizli yapılan sor-gulamasını bana, ses bandından dinletmişti. Ama Robert Preston da, onu sorguya çekenler de Türkçe konuşuyorlardı. Bunun nasıl olduğunu sorduğumda arkadaşım, bu ses bantlarının, sü-rümünü arttırmak için, hangi ülkeye ihraç edile-cekse, o ülkenin dilinde dublaj edildiğini söyledi. Şimdi sizlere, Robert Preston adlı erin çok gizli

DİŞ POLİTİKA

«Amerika — Mısır yakınlaşması!»

sorgusunun çok ilginç bulduğum bir bölümünü aktarıyorum.

...

— Bay Robert Preston, muayene sonunda de-li olmadığınız anlaşıldı. Niçin helikopterle Beyaz Saray üstünde uçtunuz?

— Siz neyle uçmamı salık verirdiniz?

— Sizin soru sormaya yetkiniz yok; yalnız sorduklarınıza cevap vereceksiniz.

— Ben aslında Beyaz Saray'ın üstünde jet'le dolaşmayı tercih ederdim. Ama ne yazık ki, o sırada üssün havaalanındaki bütün uçaklar gö-revliydi. Ben de boş bulduğum bir helikopteri kaçırmak alçakgönüllülüğümü göstermek zorun-da kaldım.

— Peki, uçmak için, neden geceyi seçtiniz?

— Bir iddia üzerine oldu bu... Beyaz Saray'ı koruyan gizli ajanların geceleyin uyuduklarını söylemişlerdi. Oysa ben, ajanlarımızın görev ba-şındayken, ne gece, ne de gündüz uyuduklarını söyledim.

— Bravo Bay Robert Preston...

— Teşekkür ederim. Ben, ajanlarımızın, yal-nuz izinli oldukları geceler, yataktayken, karıları-nın yanında uyuduklarını söyledim.

— Hangi amaçla Beyaz Saray'ın üstünde uç-tunuz?

— Dedim ya, bir iddia üzerine... Beyaz Sa-ray'ı koruyanların kör nişancı olduklarını, atış-larda hep karavana attıklarını, hiçbir hedefi vu-ramayacaklarını iddia ediyorlardı.

— Siz ne dediniz?

— Elbette ajanlarımızı savundum. Bizim Be-yaz Saray ajanlarımızın, havada uçan sineği gözün-bebeğinden vurabileceklerini, çok keskin ni-şancı ve usta atıcı olduklarını söyledim. İddiamı ispat için de, çaldığım helikopterle geceleyin Be-yaz Saray'ın üzerinde uçtum. Dedğim çıktı. A-janlarımız, gece karanlığında bile helikopteri vur-dular. İddiamı kazandığım için çok mutluyum. Beyaz Saray'ın gizli ajanlarıyla övünüyorum.

— Bravo Bay Preston.

— Teşekkür ederim.

— Sizinle iddiaya girenler kimlerdi?

— Amerika aleyhinde çalışan düşman casus-ları.

— Sizin onlarla ilişkiniz ne?

— Bunu siz çok iyi biliyorsunuz; sizin verdi-ğiniz görevle, iki yıldanberi onlarla birlikte çalış-ıyorum.

— Bay Robert Preston, sözlerinize dikkat edin!...

— Sorguma başlarken, doğru söyleyeceğime bana yemin ettirdiniz.

— Helikopterle uçmak için, neden Başkan Nikson'un Beyaz Saray'da bulunmadığı bir ge-ceyi seçtiniz?

— Çünkü, Nikson'u kaçırmak için helikopter-le geldiğim sanılabiliirdi. Oysa Birleşik Amerika aleyhine çalışan düşman casuslarına göre, Bir-leşik Amerika için Nikson'dan daha iyi, ondan daha uygun bir başkan bulunamazdı. Başkan Nikson'un hangi gece Beyaz Saray'da bulunma-yacağını da, bana onlar haber vermişlerdi.

Aziz NESİN

DİŞ POLİTİKA

— İsrail ve Suriye kuvvetlerinin birbirinden uzaklaştırılması için gayret sarfediliyor. —

T OPLUM içinde dil neye yarar?
İnsanların anlaşmasına, değil mi?

Soruya o kadar safca bir cevap verdiğiniz, çevrenize pek gerçekçi gözlerle bakmıyorsunuz demektir.

Saatın kaç olduğunu soran birine «Dokuz» diye doğru bilgi verme kabiliyetinden meram anlatmak için dil kullanırsız tabii ara sıra. Ama ömür boyunca ağzımızdan taşan lâf çağlayanlarının içinde öyle sözler bir kaç damla gibi kalır.

Bütün başka konuşmalarda dili mizi işimize ve keyfimize uygun düşen biçimde kullanır, onun sayesinde gerçekleri saklar, öğünür, alay eder, dert yazar, gargaraya getirir, söger, çekştirir, propaganda yapar, ağzı arar, kandırır, tavlalar, ya da hiç değilse çene çalma zevkimize uğruna adam traşlar.

«Anlaşma» ile bir ilgisi var mı bütün bunların?

Bâbil Kulesi efsanesi insanların dil konusunda ileri sürdükleri iyimserce iddialar ile gerçek tutumları arasındaki karşıtlığı pek güzel açıklar:

O eski kenti yönetenlerin «göge tırmanacak kadar yüksek» bir kule dikirmek için başlattıkları yapı, herkesin ayrı dilden konuşması ve kimsenin kimseyle anlaşamaması yüzünden yarım kalmış...

Çağımızda da bir Bâbil Kulesi var. New York'un gökdelenleriyle boy ölçüşen o dev yapıda her gün yüz kursor ulusun sözcükleri birbirlerine lâf anlatmak için nefes tüketiyor, ama sık sık gırtlak gırtlığa gelmenin ötesinde pek bir sonuca ulaşmıyorlar.

Birleşmiş Milletler binasından söz ediyoruz tabii.

O binanın irili ufaklı salonlarında İngilizce, Fransızca, İspanyolca,

YELPAZE Refik ERDURAN

KARANTİNA

Rusça ve Çince dillerinden birinde yapılan konuşmalar saniyesi saniyesine öteki dört dile çevriliyor, elektronik hücrelerden dinleyicilerin kulaklıklarına yetiştiriliyor. Ayrıca çeviri büroları bütün bu konuşmaları beş dilde günü gününe yayınlıyorlar.

Yapılan iş tek bir dilden dört başka dile çeviriyle kıyaslanamayacak kadar karmaşık. Söz gelimi yalnız Fransızcadan öteki dört dile ve öteki dört dilden Fransızcaya çeviri gerekliliği olsa, birkaç düzine çevirmen o işin üstesinden gelebilir. Oysa bugünkü durumda İspanyolcadan Rus-

çaya, Rusçadan Fransızcaya, Fransızcadan Çinceye, Çinceден İspanyolcaya ve bunun gibi çeşitli kombinasyonlara saniye geçirmeden çeviri yapabilecek çok geniş bir uzman kadrosuna ihtiyaç var.

Her dilin Birleşmiş Milletlere yıldı on milyonlarca liraya patladığını söylemeye hacet yok tabii. Birleşmiş Milletler bol paralı bir kuruluş olsa farketmez. Ama değil. Üye devletlerden asla asla para sizdirarak güçlükle ayakta duruyor.

Öyleyken şimdi ortaya bir de Arapça sorunu çıktı. Son aylardaki başdöndürücü zenginleşmelerinden

hız alan Arap sözcükleri:

— Biz 18 üye devleti ve 120 milyon soydaşımızı temsil ediyoruz, diye tutturmuşlar; Arapça da buradaki resmi diller arasına girmeli!

Çeviri kombinezonlarının artışı o rani öyle ki, bu Bâbil Kulesine altıncı bir dilin girmesi masrafları yüzde 17 değil, yüzde yetmiş kadar arttırılabilecek. Para konusu bir yana, İspanyolcadan Arapçaya yahut Arapçadan Çinceye su gibi çeviri yapabilecek kimseler nereden bulunacak?

Dahası var. Üye devletler arasında toplam 100 milyon insanı temsil eden Portekizce ana dili sahibi iki ulusun ve toplam 80 milyon kişiyi kapsayan Almanca ana dili üç ulusun delegeleri:

— Bizler ekonomik ağırlık yahut kültürel önem bakımından Araplar. dan geri miyiz? diye mırıldanmaktalar.

Eh, ona bakarsanız kimse kimseden geri değil. Önce Arapların, sonra ötekilerin isteklerine uyulursa ar. kadan sıra sıra başka dillerle de gelecek. O zaman seyreyleyin Bâbil keşmekeşini!

Türkçeye gelince... Durumu öğren. diğimde ilk tepkim dünyadaki yaygınlık bakımından dilimizin Arapçadan pek geri kalmadığını düşünmek oldu.

«Biz de şimdiden başvuru sıraya girsek mi?» diye geçirdim aklımdan. Ama sonra dilimizi kendi ülkemizde nasıl kullandığımızı hatırlayınca hemen vazgeçtim.

Üstünde en kolayca anlaşılabilir konuları bile birer anlaşmazlık kaynağı durumuna getirme hünerimiz yüzünden yurdumuzda kendimizi ettiklerimiz yetmedi de, sınırlarımızın ötesinde yaşayan soydaşlarımıza aynı azizliği mi eylevelim?

Refik ERDURAN

ANACIĞIM!

Dokuz ay taşıdın da hayat verdin, doğurdun;
Büyük hakkını nasıl öderim anacığım?..
Helâl sütle doyurdun, ekmeğimi yoğurdun;
Seni başımın tacı ederim anacığım!..

İyliği gösterdin, doğru yolda yürüttün;
Ele muhtaç etmeden sen bizleri büyüttün;
Yuvanın dışı kuşu, hepimizi okuttun;
Mutluluğum, sevincim, önderim anacığım!..

Bizim ile gülersin, bizimle ağlayansın;
Bizi adam edensin, erdemi sağlayansın;
Kanaatın, çabanla hayata bağlayansın;
Seni gökler dolusu severim anacığım!..

Ellerin bize güneş, dillerin dua okur;
Gözlerin gökyüzünde, yüzün aydan daha nur;
Yüzüme mahzuu bakma, yüreğime dokunur;
Sana uzun ömürler dilerim anacığım!..

Mukadder ÖZAKMAN

DAHA karşılaşıp da ziyaretimin nedenini öğrenmesiyle: — Elbette, dedi. Sizden iyisini bulacak değilim a... Yalnız biraz... Beklemem gerekiyormuş. Ömrü beklemekle geçmiş bir insan, beklemenin birazından korkar mı? Yağlı bir kapağı sığınmanın sevinciyle: — Dilediğiniz kadar beklerim, dedim.

— Çünkü malûm a, resmi formaliteler yerine getirilecek, gerekli makineler ithal edilecek, fabrikanın kurulmasıydı, yeterli sayıda elemanın bulunmasıydı falan derken... — Dünyanın zamanı geçecek elbet. Onun söylemek istediğini, benim düşüncümlü olmama bir sevin-di, bir sevindi, koca adam neredeyse kalkıp alınımdan öpecek!

— Aferin... İşte ülkemizin geri kalmışlıktan kurtulup kalkınabilmesi için, kafası sizinki gibi çalışan daha nice elemana ihtiyaç var. Kolaydı o. «Sizin gibi» demekle, benim gibi ömrü boyu bir baltaya sap olamayanları kastetiyorsa sabahçı kahvelerini bir bir dolaşır, üç beş gün içinde memleketi geri kalmışlıktan kurtarırdım! — Adam bulma işini bana bırakın, diyerek doğruldu yerimden. Kaşlarını çatı: — Ne yapacağız adamı? — Ülke kalkınmasını gerçekleştireceğiz a... Sırtın dudaklarının arasından öv.

Ekmek kanunu çıkarılacak. — Gazeteler —

Kanuni Sultan Süleyman!

Bu Ülke Kalkınmaz

gü mü, sövgü mü olduğunu anlayamadığım bir şeyler mirıldanarak, koltuğunun arkasındaki camlı dolaba uzandı.

— Bir ülkenin istenilen düzeye gelebilmesi için, devletin her şeyden önce özel teşebbüsü desteklemesi şarttır.

Dolaptan çıkardığı bir sürü karışıklı yazıyı döktü önüne: — Bakın, dünyanın hiçbir yerinde yetirime hazırlanan bir iş adamına böyle güçlükler çıkarılmaz.

Dünyanın hiçbir yerini görmediğim için başımı eğip sustum.

— Çalı çırpıyla kızdırılan ilkel fırını yok pahasına satmışsın. Tarlanla davarının parasını da üstüne katmışsın, millet memleket yararına kendini bu büyük kente atmışsın. Tüm çaban, lâhmacunsever halkına bunun daha temizini, daha kaliteli-sini yedirmek... Sen olsan ne yaparsın?

Ömrümde lâhmacun denen nesneyi yememişim ki, lâhmacunun nasıl yapılacağını bileyim! «Unu, suyu hazırlar, önce bir güzel hamur yoğururum» demeye niyetlenirken, Allah-tan benden önce davrandı da, kendi sorusunu kendi cevapladı:

— Yurt dışından komple bir fırın getirtmek için ilgili yerlerden ithal izini istersin değil mi?

— Oyle yapardım her halde.

O da öyle yapmış. İyi niyetle bir dilekçe yazmış, kötü cevap almış. Ardından bir dilekçe daha... Tam üç yıl sürmüş bu yazışma. Gene de sonuçlanmış sayılmazmış ama neyse ki bir umut ışığı belirmiş hiç değil-se.

— Böylesine uzun zamanda bir ya. zışmadan bile olumlu cevap alınmazsa ne olur?

Sustu. İşin kötüsü cevabı devlet-ten değil, benden bekliyor!

— Şey olur...

— Modern lâhmacun tesislerinin kuruluşu ertelendikçe ertelenir. O ertelendikçe millette beslenme yetersizliği başlar, beslenme yetersizliği işgücü kaybına sebebiyet verir, işgücü kaybı da tüm üretim dallarında bir azalma gösterir. Beş yıllık plânın öngördüğü kalkınma hızı düş-tü mü yarıya?...

Vay canına!... Bir fırıncı deyip geçme... Herifteki kafaya bak! Bir hükümet olarak lâhmacunun kalkın-madaki önemini görmezlikten gelir misin? Al öyleyse!

— Ankara'ya doğru bir uzaniver-seniz, diyecek oldum...

— Olumlu bir sonuç alınacağını sanmam, dedi. İstesem...

Sözünü ettiği makineleri başka yollardan iki günde getirtip, düşle-diği modern tesisi kurabilirmiş ama, «Haydi» demiş, «Yasalara uygun yollardan olsun da hem benim başım ağrmasın, hem devlet de kazansın».

— Hani Almanya'daki dostlara bir tel çeksem...

Haftasına varmadan imalâta bile geçermiş ama...

— Bir ülkenin hızla kalkınması, devletle milletin elele vermesiyle gerçekleşir. Devlet program yapacak, yasa koyacak; millet de bu program ve yasalara kayıtsız şartsız uyacak ki, en küçük bir aksaklık doğmasın. Her yasağın yasadışı bir yolunu aradık mı, kalkınma hayâl olur azizim!

Haydi gel de adamın dürüstlüğü-ne hayran olma bakalım! İşsizliğimi, çaresizliğimi unutmuş, hayranlıkla ağzının içine bakıyorum.

— Bak şu gördüğün radyo-teyp, ilk mesleğimden kalma. İş hayatına atılacağım, aklıma şöyle tatlı kazançlı bir iş gelmiyor. Hani çevremde akıl veren çok ama, kazancın namuslu olanının peşindeyim ben. Sonunda ölçtüm biçtim, kullanılmış Avrupa eşyası satan bir mağaza açmaya karar verdim.

Karar vermesine vermiş ya, haydi Avrupalıyı bul da, elinden kullanılmış eşyasını al bakalım! İthal desen, kullanılmış eşyaya ithal izni yok. Yerli tezgâhlarda yaptırayın desen Avrupalının eskittiği dururken, yerlinin yenisine bile rağbet yok! Eee, ne yapacak? Üstelik namuslu kazanmaya da alışmış... Başlıyor ona buna akıl danışmaya, Dosttu, tanıdıkta derken biri, «Bana yüzde şu kadar komisyon ver, gerisine karışma» diyor. Uyuşuyorlar. Başlıyor Avrupa'ya çalışan araçlar, izinli dönen işçiler buna mal taşı-maya...

— ... Birader kısa zamanda bizim dükkân bir dolu doldu, tezgâhtar bile kapıda kaldı! Hele dükkânın sahibi görünen bizim yeğen içeri hiç giremiyor.

— Yeğen mi?...

Öyle ya canım, böylesine namus-lu bir insan yasa dışı kazanç yolu

bulur da, dükkân kendi üstüne o-lur mu? Yeğen, dayı, birini bulacak elbet.

Gözlerimi ağzına dikmiş, merakla sonunu bekliyorum.

— Sonra?...

— Sonrası bu...

Astı suratını, sıkı dişlerini: — Herkesi kendin gibi bilir bağrı-na basarsan, gün gelir ardına yer-sin tekmeyle!

Ulan herif, böyle namuslu bir da-yıya, öylesine kalleslik yapılır mı! Oflama pufalama karışımı bir sesle devam etti:

— Sağlık olsun demek var ama, kazın ayağı öyle değil. Kendim için şu kadarlık üzültüyorsa canım çıksın! Ben kimim?...

Öğretmeni tarafından sınava çekilen bir çalışkan öğrenci çabukluğuy-la cevap verdim:

— Düñün fırıncısı, yarının büyük âhmacuncusu Hüsnü bey...

— Hayır. Her şeyden önce, bu memleketin bir ferdiyim. Bir işyeri içmişsam, bu işyeri kimin? «Yeğeniniz» desem mi acaba? İyeyse yetiştirdim!

— Memleketin... İçinde ki ise, bir millî servet. Bir namussuzun uğru-na devletin neler kaybettiğini düşün-belirliye musun?

Bizim kafa pek çalışmaz ama, na-sılsa çalışacağı tuttu:

— Devlet ferdini yitirdi; fert, ma-gazayı batırdı; yeğen kullanılmış Avrupa eşyasından oluşan millî ser-veti götürdü.

Cevabımı pek beğenmedi ama kar-şı da çıkmadı.

— Tek kelimeyle kayıp, devletin kaybı! Gözünü hırs bürümüş böyle kapkaççılar var olur da, bu ülke kalkır mı? Ah bana bir yetki ver-recekler ki...

İki gün içinde kaçakçılığın köktü-nü kazıyacaktı! Çünkü işyerleri ül-ke ekonomisinin nasıl birer kılıcı damarlarıysa, devlet kasasına girme-si gerekirken yasa dışı yollarla o-nun bunun cebine akan paralar da, o ülkenin kanıydı.

— Bu ne keza pelik birader, diye homurdanarak masanın üstündeki gazeteye yumruğu indirdi. Hangisine baksan, sayfalar dolusu kaçakçılık c'ayları...

İşakların dibinde nakavt olan sayfa da, bir kum motorunda bulun-an kaçak sigaraların nasıl ele geçi-rildiği yazıyordu. O üzüntüyle elini cebine daldırdı, bir Kent paketini dayadı burnuna:

— Yakar mısınız?

— Sağ olun, değiştirmeyeyim.

Çaktırmadan bizim Birinci pake-tinden bir sigara çekip sıkıştırdım dudaklarıma.

— Bunca soysuz birtakım karan-lık işler çevirir, memleket ekonomi-sini altüst ederse, o ülkeden sağlık-lı bir kalkınma beklenebilir mi kar-deşim?

Bir kuş gibi öttüm:

— Cık.

Sonra usulcacık kalktım memleke-tin çeşitli dertleriyle kendini helâk eden bu namuslu adamın yanından.

— Gidiyor musunuz? dedi. Beş on gün sonra gene bir uğrayın bakalım. O güne kadar izin çıktı, ne âlâ; çıkmadı mı, Almanya'daki dostlara çe-kerim teli, getiririm en kral maki-neyi.

Sonra yerdeki gazeteyle küçümse-meyle şöyle bir baktı:

— Vicdansız keratalar diye ho-murdandı. Bizim filtrelerin suyu mu çıktı ulan? Tekelin ürettiklerini toplayıp, üstüne bir elli kuruş da siz koyarak piyasaya sürseniz fiya-kanız mı bozulur? Ama yok, ille devletin yasak dediğini yapacaklar! Ben uçarcasına mardivenlerden inerken hâlâ homurdanıyordu:

— ... Daba bu ülke kalkınabilir mi kardeşim?

Vedat SAYGEL

KOMİSER OSMAN

3

TURHAN
SELCUK

MAFİA İSTANBULDA

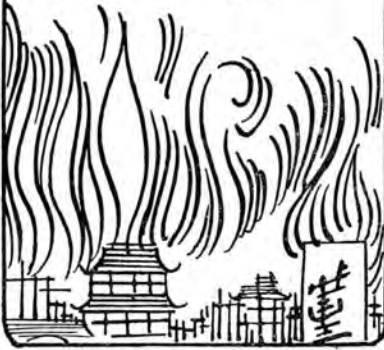
KANTON'A ÇIKARILAN YİRMİBİN
AFYON SANDIĞINA DERHAL ELKOYA-
CAĞIM. BUNDAN SONRA ÇİN YURDUNA
AFYON SOKMAYACAĞIM...

AFYON PAZARI ELİNDEN ÇIKINCA, İNGİL-
TERE TELÂŞLANDI. VE LONDRA, HİNDİSTAN
KUMpanyası TELKİNLERİ SONUNDA KAN-
TON'A ASKER ÇIKARDI. ÇİN HALKIDİREN-
Dİ, SAVAŞ BÜYÜDÜ. ÇİNLİLER AFYON PA-
ZARI OLMAK İSTEMİYORLARDI...

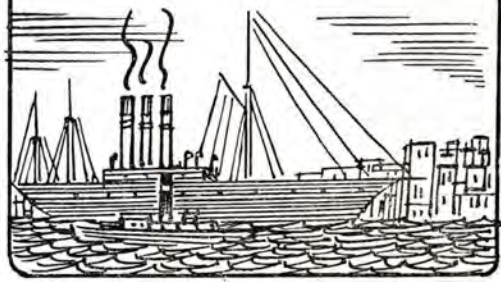
İNGİLİZ ASKERİ, KANTON'DAN BAŞLA-
YARAK, ÇİN'İN HER YANINI YAKIP
YIKTI, ŞANGHAYI KUŞATTI...

KENTTEKİ, ONALTI BİN YURTSEVER
TOPTAN İNTİHAR ETTİ. UZUN YILLAR
ÇİN YİNE AFYON PAZARI OLDU...

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞININ BAŞLARINA KADAR, İNGİ-
LİZ VE AMERİKAN FİRMALARININ SİPARİŞİ ÜZE-
RİNE, İSTANBULDA İÇİMLİK AFYON HAZIRLANIYOR,
BEŞİKTAŞ ÖNÜNE YANAŞAN GEMİLERE YÜKLENİP
BÜYÜK PAZAR ÇİN'E GÖNDERİLİYORDU...

BAZI VATANSEVER KİŞİLERİN AFYON
KAÇAKÇILIĞI ÜZERİNDE İSRARLA
DUR MALARİ SONUNDA, TEK KİŞİNİN
BUTİŞİN ALTINDAN ÇIKAMAYACAĞI HEŞAP
EDİLİREK, KAÇAKÇILARI TAKİBE KOMİ-
SER OSMAN MEMUR EDİLMİŞTİ. BÖYLECE
KAMU OYU DAYANILTIĞI OLACAKTI.

YALAN SÖYLEDİN, ALDATTIN BENİ...
POLİSSİN SEN!... CEVAP VER, ÖYLE
DEĞİL Mİ?

EVET, POLİSİM... ADIM DA
ENVER SABRİ DEĞİL, OSMAN...
FAKAT, DİNLE BENİ
CABİRE...

HAYIR, HAYIR, DİNLE-
MEK İSTEMİYORUM
SENİ... SUS!

OSMAN, BİN DEREDEN SU GETİRİP, DİL DÖK-
TÜ. CABİRE'NİN YUMUŞAMAGA BAŞLADIĞI
ANDA DA EN TESİRLİ SİLÂHI KULLANDI.
BARİŞMIŞLARDI. HAREKETLİ VE HEYECANLI
BİR GECENİN, GEÇ SAATLERİNDE İSE DERİN BİR
UYKUYA DOLDILAR...

HALÂ UYUYOR...

KADINLAR BENİ YAKIŞIKLI
VE GÜÇLÜ BULUYORLAR...
BANA BÜYÜK FAYDALARI
OLUYOR BUNUN...

ÖĞLEYE DOĞRU...

NEREYE GİDİYORUZ
OSMAN?...
DEVAMI VAR

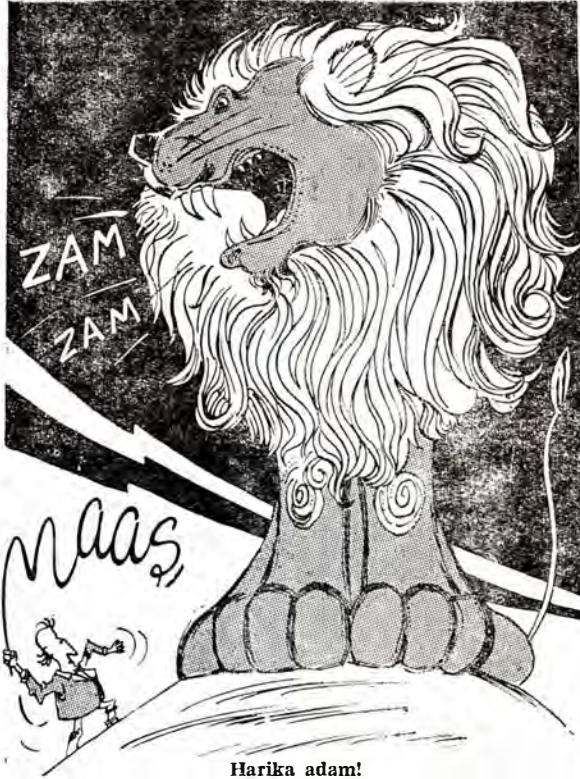

GİZGİLİRE Bu Günününü

— Cuma günkü Galatasaray — Fener maçında sporcularla seyirciler boğaz boğaza geldi. —

Seyirci — Vay canna, ufak bir top için bu kadar kavga edilir mi?..
(9 Mayıs 1927 — Akbaba)

Harika adam!

(4 Mayıs 1956 — Akbaba — Yalçın Çetin)

— Bak gazete ne yazıyor; su-
cuk ve pastırma bollanıyormuş...
— Haberim var: Eşek, katır,
beygir nesli yavaş yavaş tükeni-
yor diyorlar!..
(9 Mayıs 1940 — Akbaba)

— Memurlara verilecek ikra-
miyeden galiba biz istifade ede-
miyeceğiz...
— Nereden anladın?..
— Bilmem, mahalle bakkalı
pek neşesiz duruyordu da...
(19 Mayıs 1927 — Akbaba)

BAŞ AĞRISI BAHANE Dr. İHSAN ÜNLÜER

Merhaba ey derde derman

NEREDE olursa olsun bir dos-
ta rastladık mı ona ilk lâfı-
mız: «Oooo.. merhaba!» ola-
caktır. Rastlamaktan hiç de mem-
nun olmadığımız biri de olsa, hattâ
düşmanımız bile olsa ona yine de
«MERHABA» yı çekmeden edemiyo-
ruz. Şu merhaba lâfında ne var ki
insan borçlusuna, alacaklısına, dos-
tuna, düşmanına, vergi memuruna,
karşıkı partinin adamına bile aynı
sevgi aynı tat ve lezzetle ediyor bu
lâfı. MERHABA Tanrının kelâmı
demişler. Bu lâfın hikmeti de bu
yüzden olsa gerek ki insanlar hiç
olmazsa yalancıkdan da etmiş olsa-
lar bu sözü ederken bir an için düş-
manlıklarını unutuveriyorlar. Biz

SİZİN İÇİN İNSAN KARDEŞLERİM

MERHABALAR SİZİN İÇİN

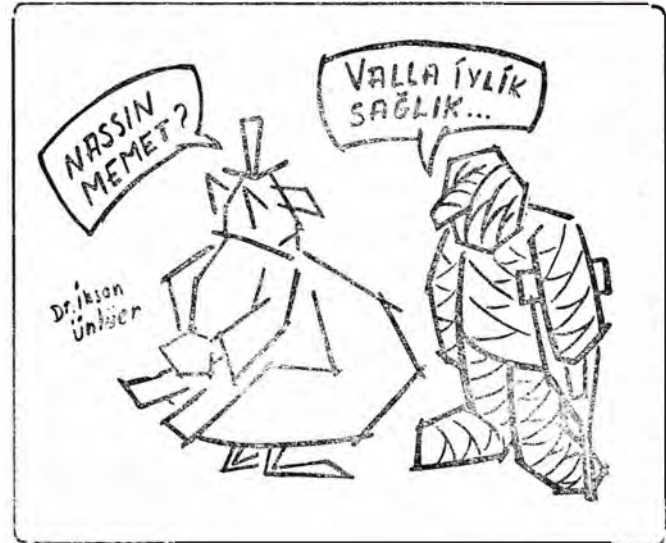
Bu merhaba lâfından sonra iki e-
limiz kanda olsa «Nasılslın iyi mi-
sin?» lâfı gelivercektir. Bu da bize
insanların sağlıklarına ne denli ö-
nem verdiklerini gösteriyor.

Merhaba Zeki'ciğim, naaaber? —
Vallaaa güzellik...

Merhaba Süleyman'cığim, nasıl-
sın? — Vallaaa sağlık...

Merhaba Cafercim, ne var, ne
yok? — Valla kokozluk...

Hav.. hav.. havaryu mister? — Ay,
ay, ay, ay tenkyu Nikson...

müslümanlar daha doğarken muha-
tap oluyoruz bu lâfa: Merhaba ey
âli sultan merhaba — Merhaba ey
derde derman merhaba — Merhaba
ey canıcanan merhaba... Mevlûdun
bu şerbe: dağıtılmasına yakın final
bölümünde herkes merhabalaşır el
sıkıştır, düşmanlar dost olurlar.

Esselâmün aleyküm Mister Niksın
Esselâtü vesselât

Sabahü şerifler Gut morning
oldun

Cancağızım Enver SEDAT.

Merhaba lâfı içeri, düşmanlıklar
dışarı... Amma bir de Himmet A-
ğa'nın merhabası var. Bizim Kara-
göz oyunundaki Oduncu Himmet A-
ğa'nın. İbret perdesinde zillü hayat
makamından bir beyit ile Karagöz
karşılar oduncu Himmet'i. Ve ona:

«— Merhaba canım der. Himmet:
— Canuun çuksun diye cevaplar.
— Merhaba cigereparem...
— Cigerünü köpekler paralasung.
— Merhaba iki gözüm.
— Gözün kör ossung.

Ve sonunda Karagöz onun kendi
diliyle, kendi anlayacağı lisanla ha-
tırını sormaya karar verir:

— Merhaba ulan AYI..
— Hoşbulduk sefa bulduk DAYI..

Bu merhaba da ayların anlayaca-
ğı merhabadır.

Komantelevü mösyö? — Mersi bo.
ku...

Görmekteyiz ki her şey sağlıklı
başlıyor, her işin başında sağlık ge-
liyor.

Onbeşinci yüzyıl ozanlarımız des-
tanlarında şu mısraları başlık beyti
yaparlarmış:

Evvel sağlığa çalım, sağlık gelsin.
Esenliğe çalım, esenlik gelsin.

Dostluğa çalım, düşmanımız na'im
olsun.

Devlete çalım, devletimiz kaim
olsun.

İşimiz gücümüz her an daim olsun.

Amma her nedense insanların ha-
tırları soruldu mu kafaları kazan
olsa, dertle dolu olsalar bile ille de
«İyiymi» diye cevaplandırıyorlar bu
«Nasılslın iyi misin?» sorusunu. Hat-
tâ: «Kaynananız nasıllar efendim?»
diye sorulduğunda bile: «Maattees.
süf sıhhateler» diyecekleri yerde:
«Çok şükür sıhhateler efendim» di-
ye cevap vermiyor muyuz? Hatırı-
mız sorulduğunda baş ağrımızdan,
mide bulantımızdan bahsetmeyip
hep «Savabiyen» deyip geçmemiz,
halimizden memnun görünmemiz
belki de doğal olan yağcılığımızdan
ötürüdür. Tüm bu cevapları insan-
ların sağ ve sıhhatte olmaları te-
mennileri, istekleri söyletiyor olma-
lı. «Üzüntü zehir gibidir, diyor filo-
zof ALAİN, hattâ üzüntümüzü seve-
riz bile. Amma faydasını görmeyiz.
Dertlerimizden karşındakine bahset-

mezsem, dertlerimi yok sayarsam onlardan kurtulabilirim.»

Arz-ı halim yok efendim hâkîpayi devlete

Lûtfun amma, bi-niyaz-ı arz-ı hal eyler beni.

(Şikâyet edecek çok derdim var amma... Lûtfun o kadar çok ki, halimi arz edip yalvaracak halde değilim)

Vatandaş Mehmet'e: «Nasılın Mehmet'çğim?» diye sorulduğunda ilkin sıhhatini düşündüğü için o da: «Çok şükür iyiyim» diyor.

Kanunsal manyifik Süleyman da beytinde aynı şeyi belirtmişti:

«Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi.»

İnsanoğlu daima «Önce can sonra canan» demiş. Amma Mevlâna canını değil, cananını önde tutuyor:

Hastalıklar senden irak olsun Ey canlarımızın rahatı

Ey gören gözlerimiz.

Kem gözler senden uzak olsun Bedenin sıhhatte olsun ay yüzülü

güzel

Bizim canımıza gelsin senin bedenine gelen ağrı.

Ozan Orhan Veli'ye, nasılsın Orhan'çığım diye sordüğümüzda, nasıl cevaplandırıyor nasıl:

«Cep delik cepken delik Kevgir misin be kardeşlik»

İşve onun şikâyetinden biri daha: İstanbul'dan ayva gelir nar gelir

Bir edalı yâr gelir.

Gün aşırı alacaklı gelir.

Hiçbir şeyden çekmemiştir o nasırından çektiği kadar. Hatta nasırın vurmasından çok daha pisi pisi.

ne ölmüştür zavallı ozan:

Sizin için insan kardeşlerim Merhabalar sizin için

Alınlardan akan ter, Harcanan kurşunlar.

Sizin için mezarlar, mezar taşları Hapishaneler, kelepçeler, idam

cezaları

Her şey sizin için.

Böyle diyordu da yine de: «Deli eder insanı bu dünya» diyerek hayata sarılıyordu... He... Nasılsın Mehmet'çğim? Korkarım iyisin.

Dr. İhsan ÜNLÜER

Hoş geldin amca...

Çoktan beri uzaklarda
Selâm sabah vermez idin
İsmi yine dudaklarda
Teklifsizce çıkageldin

Haşhaş mısın, hoşhoş musun?
Tath mısın, mayhoş musun?

Sunup kuru sevginizi
Fethyledin kalbimizi
Oğüt verdin dizi dizi
Sanki ahyonladın bizi

Haşhaş mısın, hoşhoş musun?
Baz morfinden birhoş musun?

Koruyucu melek misin?
Can alıcı felek misin?
Bu dünyaya direk misin?
Bükülmeyen bilek misin?

Haşhaş mısın, hoşhoş musun?
Esrar çektin, sarhoş musun?

Zenci — Beyaz dâvasını
Şu Watergate dosyasını
Ajanların foyasını
Çıkaran bizim esrar mı?

Haşhaş mısın, hoşhoş musun?
Amca, dolu mu, boş musun?

Savaşları körüklersin
Olayları sürüklersin
Nohut verip diş sökersin
Eşitlikten söz edersin

Haşhaş mısın, hoşhoş musun?
Herkes koyun, sen koç musun?

Para verdik silâh diye
Kıbrıs'ta yol kestini, niye?
Süt tozu verdin hediye
Kârı yüklettin kediye

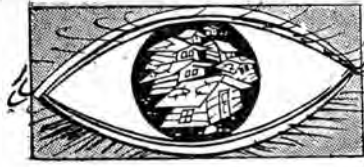
Haşhaş mısın, hoşhoş musun?
Amca gene sarhoş musun?..

Fikret YILMAZ

ASORTİ RAZİYE

Cafer Zorlu

ANASININ GÖZÜ!

Muzafer İZGÜ

— 3 —

Ama, Cembiye Kemal'in cezası kesinleşip yirmidört yıl hapis cezası alınca, yengenin ziyaretleri gevşemeyi, sepetlerin içindekiler de azalmaya başladı. Artık yenge onbeşte bir ziyarete geliyordu. İki ay böyle devam etti. İki ay sonra yenge, ayda bir ziyarete gelmeye başladı. Artık sepet de değil, koğuşa küçük bir paket geliyordu. İçinden üç paket Birinci sigarası, yarım kilo toz şeker, bir paket de çay çıkıyordu... Ama bizler, yine de yengeye toz kondurmuyor:

«Mutlaka yengemizin eli sıkıntıda, yoksa böyle Kemal âbimizi bir iki paket sigarayla idare eder mi?» diydük...

Cembiye alışkın olduğu için, o üç paket si-rayı da bizim önümüze atıyordu... Ama sonradan kendisi, başka koğuşları gezerek, oralardan sigara dileniyordu. Eski yürüyüşü de kalmamıştı Cembiye Kemal'in... Sanki, eskiden o siyah gö-cuk daha görkemli, daha büyük gibiydi... Tesbi-hi çekiş bile başkalaşmıştı. O çat çat diye acele acele dönen parmaklar, şimdi sanki uçlarında birer kursun asılmış gibi yavaş yavaş dönüyor-lardı. Hele, o tesbihi parmaklarının arasında hal-ka yapıp, fır fır döndürmek alışkanlığını çoktan unutmuştu Cembiye... Yüzünün rengi de uymuş-tu bu uyuskuğu... Kan gibi kırmızı olan yanak-ları solmaya başlamıştı. Gocuğun, yedi numaralı koğuşa satıldığını duyduğumuz gün, Cembiye'nin etrafındaki iboları bir bir kaybolmaya başlamış-lardı. Hatta içlerinden bir Dalkavuk Hamdi de-nen ibo vardı ki, o her zaman Cembiye'nin ar-dından ayrılmayan, her onun söylediklerine kafa sallayan, ama gelen yiyeceklerin de en çoğunu yiyen işte bu Hamdi, ilk kez ağası su istediğin-de:

«Eee canım kalk da iç» demişti...

Seslenmemiştii Cembiye Kemal, sadece kulak-larına dek o sarı yüzü kızarmış, hattâ bir ara kulakları mosmor olmuştu... O sıralar yenge hep-tan unutmuştu Cembiye Kemal'i. Her ziyaret gü-nünde, sanki dinlemiyormuş gibi ziyaretçisi ge-lenlerin ismini dinler, dostunun gelmediğini öğ-renince içini çeker, sonra battaniyesinin içine büzülürdü... Ben duymadım amma, böyle anlar-da ağladığını görenler de olmuştu... Artık sıra-sıyla şusunu busunu satmaya başlamıştı Cembi-ye. Üç aşağı, beş yukarı demiyor, tesbihinden çakmağına dek neyi varsa hepsini bir bir okut-muştu Bitçi Şevki'ye... Ben çıkacağıma yakın da, bizim koğuşa yeni gelen birine ibo olmuştu... Kendisine neler yapıldıysa, o da yeni gelene, o paralı, o dostu olan kişiye aynı yapıyordu... Ye-ni gelen kişiye Cembiye'nin ilk zamanları anlatıl-dığında, o:

«Ulan karılar adamına göre yaparlar, diyordu. Cembiye humblın tekiymiş de ondan... Hele be-nimki bi yapısın, ulan burayı deler de çıkar, onun barsaklarını kokeriç yapar, öyle girerim içeriye.»

Öteki ibolar güliyorlardı için için...

«Hele bi zaman kesilsin, hele bi yirmidört se-

neyi ye de ondan sonra görürüz bu yengeyi de» diyorlardı...

DALMIŞIM... Bir baktım bekçi beni dürtü-yordu:

— Kalk hele kalk, diyordu...

Komiserin odasının üzerinde yanan kırmızı ışık sönmüştü. İki kadın çıkmışlardı içerden, bir de erkek... Bekçi beni önüne aldı, kapıyı tık-lattı, sonra selâmı kondurarak:

— Getirdim beyim dedi...

— Hu, dedi komiser Hayrullah...

Bana döndü:

— Yaklaş yaklaş!

Yaklaştım iyice masaya... Bekçiye çıkması için işaret etti...

Başını sallıyordu komiser, «Seni namussuz seni» der gibi... Biraz sonra, baş sallamasını bı-rakarak:

— Ayıptır be ayıp, dedi...

— Aman komiserim, dedim, ne yapmışım?

— Kes ulan!

Kestim... Kesmesine kestim amma, ne yap-mıştım, bilmiyordum ki...

— Şimdi bak, hiç inkârden gelmeyeceksin, hepsini bülbul gibi söyleyeceksin... Düşün baka-lım şöyle üç yıl öncesini... Üç yıl önce ilişki kur-duğun kadını düşün...

Hoppalaaa... Öyle uzun mesele ki, şimdi ne-re-den aklıma gelsin... İster misin, şimdi bu ka-dın öldürülmüş olsun, biri de çıkıp, Nuri'nin de bu kadını ilgisiz vardı desin, ondan sonra ala-lım başımıza sırmalı heybeyi?

— Düşün, düşün! diye bağırdı komiser...

DÜŞÜNMEYE başladım... Az buz zaman de-ğil ki, koskoca üç yıl... Bir Şebboy vardı, çatlağın tekiydi karı... Onu da bana Bank-not Metem tanıştırmıştı... Şebboy'un vücudu çok güzel olduğu için, göğüsleri de kavun kadar iri olduğu için hep bu karının anadan doğma res-mini çeker, sonradan monte işlerinde kullanır-dı. Kadın, bu iş için Banknot Metem'ten beş ku-ruş almaz, sevabına diye poz poz resimler çek-tirirdi... Tek umudu günün birinde bu resimler, dergi sahiplerinin eline geçecek ve ünlü bir ka-dın olacaktı. Hatta kendinin dediğine göre, vamp bir kadın olacaktı. Banknot Metem kadının bu isteğini bildiği için, onu her kezinde kandırır: «Derginin sahibi bu pozları beğenmedi, söy-le arkadaşın pozlar istiyor» diyerek, Şebboy'un başka başka pozlarını çekerdi... Ama aradan gün-ler geçer, bir türlü resmi memleketin sanat der-gilerinde çıkmayınca, Banknot'a kızar:

«Ulan yeter artık be, bul bir film rejisörü,

yatağınan geçelim bari» dermiş...

İşte o ara Banknot benimle tanıştırmıştı bu Şebboy'u... Hem de bir rejisör olarak... O za-manlar iyi bir iş çevirdiğinden kılığım kıyafe-tim yerinde gömleğim yakası takır takır, cep-te paralar sıkır sıkırdı... Biz bu Şebboy'la çe-şitli otellerde tam bir hafta yaşadık. Manyak ka-rı, gece olup soyununca, sanki karşısında kame-ra varmış gibi, film çekilirken hangi vamp poz-larını alacağını bana gösterir:

«Böyle mi daha iyi, yoksa şöyle mi daha iyi?» diyerek, döner dururdu yerdeki tozlu otel hal-larının üzerinde. Göğüslerini elleriyle kavrar yu-karı kaldırır, kalçasını geriye doğru çıkararak aynanın karşısına geçer:

«Çek işte benim böyle filmimi, hasılat rekor-ları kırsın» derdi...

Anlattım bunları komiser Hayrullah beye... Hayrullah bey:

— Yoo yooo, dedi, bu olamaz... Söyle kafa-nı kurcala canım, iyice bir yokla bakalım, başka

başka?

Başka mı?

Düşünmeye başladım... Komiser bir sigara uzattı... Allah hayıra çıkara!...

— Otur otur, dedi...

Aman Allah, galiba işler sarpa saracak... A-dama bak yahu, otur diyor... Şimdi ister misin, bir de şekerli kahve söylesin...

— Düşünüyor musun?

— Düşünüyorum efendim...

— İyi düşün, beni boşuna uğraştırma, hep-sini bir bir anlat, çünkü elimizde delil var... Felâket...

Ellerinde delil de varmış... Tek korkum ci-nayet!...

Sordum:

— Cinayet mi komiser bey?

Kaşlarını kaldırdı, kocaman ağzından fabri-ka bacası gibi bol duman çıkardı:

— Düşün düşün, dedi yalnız...

Düşün düşün, pistir işin Nuri... Pis...

BİR Hamuryuttu vardı... Ben koymuştum onun ismini Hamuryuttu diye... Oysa ki kızın adı Ferhunde idi... Çok beyaz, biraz da şişman olduğu için ondan Hamuryuttu demiş-tim ona... Bir gece işe çıktığımda, nedense ko-nak yavrusu bir ev ilgimi çekmişti. Daha doğru-su, gecenin bu yarısında, konağın bir pencere-sinin kıpkızıl oluşu... Elbette bu kırmızı perde-lerin arkasında, kırmızı ampulün altında çok he-yecanlı, çok istahlı bir sevimse olmalıydı. İyiy-di bu raslantı benim için... Onlar aşku sevdâ ile mest olurlarken, ben şöyle konağın bir ucundan girer, öteki ucundan çıkardım. Bu iş de en fazla yarım saatimi alırdı. Gerçi, ne kristal vazo, ne maun sehpa götürebilirdim ama, şayet girdiğin odalardan birinde, aslında bir erkek pantolonu eli-me geçerse, daldırıldım elimi içine, artık kısma-timize ne çıkmışsa, boşaltırdım... Bu umutla tir-manmaya başladım, karanlık bahçenin bir köşe-sindeki yağmur borusundan yukarıya... Nedense, insanlar hep kapılarını kilitler de, pencereleri ka-patmayı unuturlardı. Hele böyle yaz günleri, çok kimse, pencereyi ardına dek açar, sonra sere ser-pe uzanırdı yatağa... İşte böyle unutulmuş bir pencere bulursam, işim işti... Söyle ilk odanın penceresini yokladım, daha dokunmamla, pen-ce-renin kanadı gıdıverdi içeri... Tamamdı... Ağa-ğının ucuna basarak, daldım odanın içine. Çok karanlık oda. El yordamıyla ilerlemeye çalış-tım. Yanındaki el fenerini yakmak tehlikeliydi. Olur ki uyumakta olan bir insan, birden ışık yanınca uyanırlardı. Çoğu kimse sestem daha hızlı uyanırlardı ışıktan... Bu bakımdan, tüm gücü-mü gözlerime vermiş, odanın içinde bir şeyler görmeye çalışıyordum. Odadan içki kokusu geli-yordu... Biraz daha ilerledim, dizim bir karyola-ya çarptı, ondan sonra bir kadın sesi duydum:

— Kimsin sen hi?

Sarhoş bir kadın sesiydi bu... Sarhoşu idare etmek kolaydır. Onun için kadının bağırmasına izin vermeden, sanki kırk yıllık dostummuş gibi:

— Hiç benim, dedim...

— Yaksana elektriği, dedi kadın sesi...

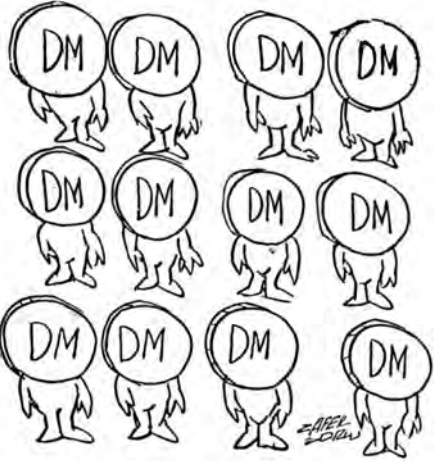
— Yakmam, dedim.

— Yak yak, nolursun yak...

Enayi miyim, yakar mıyım hiç?

— Ben çok içtim bu gece... Bozuldum... Hay-van olur bunlar hayvan... Zannederler bizde his yoktur... Kadın getirmiş... Utanmadan bana sof-rayı hazırlattı... Kadın da kadın olsa bari?... Sa-hi sen kimsin?

O gece Hamuryuttu'nun yanında kaldım, gün doğuncaya dek... Doğruymuş düşündüğüm, kır-mızı ışığın altında getirdiği kadınıla sevişen, evin küçük beyimmiş. Büyük beyler yazlık oldukları için, peder bey de o gece burada kalmadığı, yazlı-ğa gittiği için küçük bey feleketen bir gece çalış-ıyormuş...

— Almanya'da 12 bin Türk çocuğu Alman vatandaşı oluyor. —

UYUMAK

Ortaokuldaydım. Bir çarşamba günü Türkçe öğretmenimiz ulusçuluk konusunda bir konuşma yapıyordu. Ülkemizi ileri ülkelerle karşılaştırarak geri kalışımızın nedenlerini açıklıyordu. İyice coştugu bir sırada:

— Durum bu olunca niçin daha uyuyoruz arkadaşlar diyerek sesini yükseltti.

Konuşmayı dinlemekten sıkılan, bu yüzden de bana yaslanarak uyuyan arkadaşım Beşir birden uyandı. Uykusu sersemliğiyle öğretmenimizin sözlerini yanlış ve eksik anlamış olacağı ki:

— Vallahi uyuyordum efendim!... demez mi?!

Hüseyin DENİZ
İlköğretmen Okulu, 2-B
Akşehir/KONYA
DELİLER KÖYÜ

Anadolu'nun doğu kısımlarında bir köyümüz varmış. Deliler köyü... İsmi nereden geldiğini merak etmişim. Komşu teyze bilirmiş, bana anlattı:

Daha çiçeği burnunda, küçüklük, isimsiz bir köymüş o zamanlar. Sıcak bir öğle vakti, semiz bir öküz her nasıl olduysa kafasını avlunun tahtaları arasına sıkıştırmış. Hayvancık başını çevirir çevirir bir türlü kurtaramamış. Acı acı bağırmağa başlamış. Sağdan soldan kimseler

gelmiş, yine kurtaramamışlar. Sonunda köyün ihtiyarları toplanmış ve bir kararla öküzün kafasını kesip avluyu (!) kurtarmışlar. Köyün ismi işte bu delice karar sebebiyle «Deliler Köyü» olmuş.

Selma AN

Terakki Mah. Lise Sk. No. 11
ZONGULDAK

— Ücretler fiyatların önünde gidecek. —

(Haşmet CİHAN)

ADI NE?

Daire arkadaşlarımızdan Süleyman'ın bir erkek oğlu olmuştu. Çocuğa koyacak bir isim bulamamıştı. Üç arkadaş bizi çocuğuna isim bulmamız için evine davet etti. Gittik... Beş kişi o kadar düşündüğümüz halde çocuğa uygun bir isim bulamadık.

Ertesi sabah daireye Süleyman çok sevinçli geldi:

— Nihayet çok güzel bir isim buldum kerataya, dedi.

Merak ettik:

— Nedir adı söyle allasen?... diye ısrar ettik.

Süleyman göğsünü şişire şişire: «Vat» demez mi?!

Biz üç arkadaş hayretle birbirimize bakakaldık.

Ben dayanamadım sordum:

— Be kardeşim başka isim yok muydu yanı?!

Süleyman:

— Nedenmiş o, nesi var bu ismin? Biz evde çok beğendik. Bülüyünce nasıl olsa hacca gidecek değil mi, o zaman da adı olur HACİVAT! demez mi?!

Sinan KÖMÜR
Kızılırmak Caddesi No: 35/11
Yenişehir/ANKARA

MEKTUP

Mide boş
Bağırsak uzun,
Kıvrın babam
Kıvrın...
Cüzdan boş
Ay uzun,
Düşün babam
Düşün...
Her şeye
Zam,
Yoksula,
Gam.
Çek babam
Çek...
Kıldan aba
Darı'dan ekmek,
Babadan mirastır
Sükretmek
Sabır babam
Yâ sabır...

AHMET BOZKURT

T.C. Ziraat Bankası Müdürü
Muavini — BOYABAT

— Ooo.. çiçekler açmış!..
— Ama bazısı da solmuş...
(Nuri BİLGİN)

VAZİFE

Televizyonda «Kaçak» adlı dizi filmi seyredirken küçük yeğenime sordum:

— Polisin vazifesi nedir?

— Polisin vazifesi Doktor Kimbıl'ı takip etmektir, demez mi?

Hayrullah CERAN
Adakale Sok. No: 89 — ANKARA

YAZISIZ

(Nadir FORAY — Kurtuluş Cad. Derealtı Sok. 11 — BURSA)

— Sahi sen kimsin?
— Bırak artık kız kimi? Ne yapacaksın, uslu uslu yat işte...

Ondan sonra birkaç gece daha gittim Hamuryuttu'nun yanına... Galiba üçüncü gidişimdi, yan yana yatarken, birden kapı çaldı... Ve dışardan büyük beyin sesi duyuldu...

— Amanın, dedi Hamuryuttu bu peder bey, hemen açmazsam deli olur...

Hemen karyolanın altına soktu beni, pantolonumu falan da yanıma attı. Ben, tıknafes orada beklemeye başladım. Hamuryuttu, koştu kapıyı açtı... Adam öyle aksı, öyle sert ki, daha kapıdan haşladı kızı:

— Niye geç açtın kız, üstüne ölü toprağı mı serptiler?... diye.

— Vallahi beyefendi...

— Kes kız kes...

Bu adam niye gecenin bir zamanı buraya gelir? Ferhunde peder beyle de ilişkisi olup olmadığını söylememişti ki bana... Ya şimdi ben buradayken?...

Yoo yoo, olamaz, öyle birşey olsa, kız ne yapar, ne eder, beni pencereden postaladıktan sonra açardı kapıyı... Zaten adamda da o surat yok, kızdıkça kızıyor Ferhunde'ye...

— Bilirini sizin gibileri, diyor... İpinizi biraz gevşetince, büyük küçük tanımazsınız...

Kül tablasındaki sigaraları gördü:

— Ne zamandan beri sigara içmeye başladın kız, hınzır? dedi Ferhunde'ye...

Hamuryuttu'dan tıs yok... Belli ki adam evde

çalışanların tümünün gözünü iyice korkutmuş... Yüzünü, yattığım yerden tasınlamaya çalışıyorum... Şöyle uzunca, sivri çeneli bir yüzü olmalı. Dar bir alın, geniş elmacık kemikleri, her zaman kızmaya hazır çatık kaşlar ve titrek parmaklar...

— Yok efendim idare toplantısı, yok efendim grev konusu... Yedi bitirdi beni de...

Böyle tipler vardır galiba, koskocaman patronlardır, bilmem fabrika sahibidirler, oradan oraya koşturacağım, onun takkesini buna, bunun külâhını ötekine giydireceğim diye, o yaşlı kalplerini sabahın akşamı dek yorarlar, sonra da yorgunluklarını anlatacak insan ararlar. Şayet karıları, «Amaan, o kadar çalışma sen de» derlerse, ya bir kumar partisine koşarlar, kafalarını dinlendirmek için, ya da böyle evin ahıcısı, evin hizmetçisini karşılarına alırlar, başları onlara anlatmaya... Bu arada otoriteleri sarılsamın diye de, konuşmalarını sert olarak yürütür, sert olarak bitirirler...

— Kız Ferhunde, nedir bu bizim çektiğimiz kız?

Ferhunde'nin hiç yanıtlaması yok, ama patron bey boyunca konuşuyor:

— İlk yıl beş lira zammış, ikinci yıl üç lira zammış... Ulan ben orayı bir kapatsam, aklıktan nefesiniz kokar... Kız Ferhunde, kokmaz mı?

— Kokar beyefendi...

— Yok iş kanunuyumş, sendikaymış, falan filân... Oturup çatır çatır canımıza okumaya, toplu sözleşme diyorlar, ona kızıyorum... Toplu söz-

leşme değil, toplu dalaşma... Dalaşma değil mi kız?

— Dalaşma beyefendi... Adamın poflamasını duyuyorum yattığım yerden... Eliyle oturduğu sandalyenin ucuna tempo tuttuğunu duyuyorum...

Şu adam bir defolup gitse de, biz de buradan çıksak...

— Hadi kız, üstünde ne var ne yok çıkar, uzan yatağa!...

Ne ne ne?...

Şaşımsın... Ulan ben buradayken ha, ben buradayken ha... Dünyada izin vermem buna, ne olursa olsun, bir koşuda bu moruğun önünden sıçır, pencereden atarım kendimi aşağıya, zaten yükseklik üç metre kadar ya var ya yok... Üstümdeki karyola gıcırdadı... Belli ki Ferhunde herifin isteğine uydu... Şimdi adam hazırlamıyor, bir taraftan da söyleniyor hâlâ:

— Ulan tadı kalmadı şu dünyanın be, tadı kalmadı, kantarın topu kaçtı be, kaçtı be... Kaçtı değil mi kız?

— Kaçtı beyefendi...

Pantolonu yattığım yerden şöyle böyle geçirdim üzerime, ayakbaşımları elime aldım, fırladım çıktım yattığım yerden... Adam şaşkın şaşkın baktı arımdan... Son kulağıma çarpan şey:

— Kalk kız Ferhunde, kalk, sözcüğü oldu...

Bu mu acaba?

Komisere:

— Ferhunde, dedim... Hamuryuttu Ferhunde.

(Devamı var)

Seyyahatname

— 19 —

Halk ozanları geleneğini sürdüren Abbas efendi her zamanki gibi bu konuşmalardan bir halk şiiri çıkarıp yanık sesiyle söylemeye başlayınca, o plâjdaki kalabalık çevremize yığıldı. Abbas efendi coştı söyledi, söyledi coştı.

**Başınıza taçtı
Ne yaptık da açtı
Yabancı konuktu
O bize muhtaçtı**

**Aşk için ilâçtı
Ama dertler saçtı
Bizi aşka salıp
Kendine yol açtı**

**Boynundaki haçtı
Karını da çok açtı
Can derdine düşüp
Elimizden kaçtı**

**Musa gibi geçti
İsa gibi uçtu
Ne yaptık biz ona
Özgürlüğü seçti**

Abbas efendiyile Selim hocanın gözlerinden sicim gibi yaşlar süzülüyordu. Ağladıklarını başkaları görmesin diye ikisi birden kabineye daldı. Dalmalarıyla bağırmaları bir oldu. Ne oldu diye ben de kabineye girdim. Evet, olanlar olmuş, Selim Hocanın elbisesiyle bizim cüzdanlar çalınmıştı. Aman şimdi! Plâjın müdürlüğüne gidip durumu anlatınca, müdür birden parlayıp:

— Vaaay, ne demek olsun... Bizim plâjımızda külçeyle altın koyup git sen, kimse başını döndür bakmaz, öyle güvenli bir yerdir. Siz, cüzdanımızı çarptılar, elbisemizi çaldılar diye şantaj yapıp bizden para mı sızdıracaksınız... Ulan, siz zaten bu plâja karı satmaya gelmediniz mi? Hard, yanınızda getirdiğiniz kadını ne yaptınız? Kadın nerde? Kime sattınız? Vay kadın simsarları... Vay sizi gidi beyaz kadın esnafı... Vay ulan bize iftira edersiniz, hal... deyip, plâjın görevlisi izbandut gibi, sekiz-on kişiyle birden üstümlüze yürütlünce, baktım ki pabuç pahalı, hemen alttan alıp:

— Aman ağamsın, dur hele biz

**Biri Ay'a gidip gelenin, öbürü de İstanbul'un içinde gitmek
istediği yere gidemeyenin başlarından geçenleri betimler
bir gezi öyküsüdür.**

belki iyi görememiştir, bir daha gidip bakalım, bize müsaade et... Bu kez buluruz Allah sayesinde.. deyip arkadaşları da alıp yürüdüm Yoksa, başımıza bunca gelenlerde sonra, bir de plâjda bizi dövüp çiğ neyip yol keşesine çevireceklerdi. Dayaktan kurtulduk. Ama evleri mize nasıl gideceğiz?

— Arkadaşlar, dedim, bir iştir başımıza geldi. Bu başımıza gelenleri, biz yaşadıkça unutamayız. Şimdi e. ve nasıl gideceğiz, onu düşünelim. Biz dört kişiyiz, burada üç kişilik elbise var. Öyleyse, üç elbiseyi dört kişi aramızda bölüşeceğiz.

Evet ama, nasıl? Selim Hoca'nın donu uzundu. Uzun donun paçaları nı keserek, daha gencecik delikanlı olan Erkal'a kısa pantolon yerine giydirdik. Öbür pantolonları da ayağımıza geçirip, kıs kıs çıktık plâjdan. Gecenin bir vakti eve vardığım da, bütün gün başıma gelenler yetmezmiş gibi, karım da kıskançlık kavgasına başladı. Beni sabaha dek uyutmadı. Ertesi gün Abbas efendiyile Selim Hocadan öğrendim ki, onların karıları da benimkinden aşağı kalmamış.

BİTİŞ

Bayan Redmav'sı, eline bizim evin adresini vererek gönderen Amerika'daki Tuncer'den bir mektup aldım. Bu mektup, bayan Redmav'sı Floriya Plâjında yitirilmişimden birbuçuk ay sonra gelmişti. Tuncer mektubunda, bayan Redmav'sı bitek güncük kaldığı İstanbul'da ne yapıp da bu denli çok memnun bıraktığımızı, mutlu ettiğimizi soruyordu. Bayan Redmav's, Tuncer'e, bütün yaşamında olmadığı denli İstanbul'da mutlu olduğunu söylemiş. Tuncer, mektubunda, bize döne döne bunu soruyordu: Kadına ne yaptınız?

Selim Hoca, Abbas efendi, Erkal, toplanıp düşündük. Bu denli mutlu etmek için biz bu kadına ne yap-

mıştık? Kadının karnını bile doyumamış, aç bıraktık. Bir helâ bulamayıp kadını altına işettik. Göğsünden broşunu, çantasından parasını çaldırttık. Anasından emdiği sütü burnundan getirttik. Elbet, mutlu luğu bunlardan değildi.

Bayan Redmav'sın İstanbul'da neden mutlu olduğunu bilmiyorduk; çünkü biz ona birşey yapmamış, yapmamıştık. Sonra hep birlikte karar verdik; onu mutlu eden her ne yapılmışsa bizden sonra yapılmıştı, yani elimizden kaçıp kurtulunca...

SONUÇ

İşbu Seyyahatname'yi, 1973 yılı Ocak ayının ilk pazartesi gecesi yazmaya başlamıştık. O günün gürdüzü de, gecesi de kapkaranlık bir geceydi. Bu tarih, bu ülkenin çoğu karanlık geçen baskılı, sıkıyönetim günlerinin en ağırlarından biriydi. Bilinir ki, böyle baskı ve sıkı günlerinde, eşeğin sahibini dövmek isteyip de dövmeyen eşeğini döver; eşeğini dövmek isteyip de baskıdan dövmeyen semerini döver; semerini dövmek isteyip de sıkıdan dövmeyen çulunu döver; çulunu dövmek isteyip de baskıdan dövmeyen kendi dizini, başını döver. Şu gerçek biline ki, herhangi bir ülkenin yurttaşları dizlerini, başlarını dövmeye başladılar mı, onlar eşeğin sahibini dövmek istemektedirler.

İmdi, biz gelelim Seyyahatname'mize. Biz ki yazarız, en başta olanı yermek isteyip de baskıdan yeremezsek ondan sonra gelen başaltını yereriz. Onu da yeremezsek, ta başkentten ine ine belediye başkanına, belediye memuruna, mahalle muhtarına ineriz. Baskıdan, sıkıdan onları da yeremezsek bozuk kaldırım taşlarını, yol çukurlarını, çirkefleri, çöplükleri yazarız. Çooook deneyimlerden geçmiş, yana yana pişmiş, yaşam ustası yetişmiş okurlarımız, bir yazar çirkeften, çöplük.

ten yazmaya başladı mı, neyi kimi anlayacaklarını bilirler.

Biz bu Seyyahatname'de İstanbul'a gelmiş bir Amerikalı kadının başından geçenleri başıboş sokak itlerini, bozuk yolları, eğri kaldırımları, çukurları, çirkefleri, çöpleri yazdık.

Güme de güm, güme de güm...

Heeey! Efendi, ağa, bayan, bay, hanım, bey! Arkadaş, yoldaş, kardaş heeey! Duyduk, duymadık demeyin! Kafanızın içinde varsa beyin, Kimselere söylemeyin!

Güme de güm, güme de güm...

Gerçek bu, düş değil gördüğüm.

Bu gerçek herkesçe.

Biline böylece,

Böylece biline:

Beyni olanın coplar iniyor beynine!

Kimbilir nerelerde bu gece,

Yine sürüyor eğlence,

Yâni beyne yapılan işkence!

Güme de güm, güme de güm...

Heeey!...

Efendi, ağa, bayan, bay, hanım, bey!

Arkadaş, yoldaş, kardaş heeey!

Duyduk, duymadık demeyin,

Olanları bir de benden dinleyin.

Başlıyor sorgu.

Suçlular sanığı getirtiler.

Konuşamıyordu.

Belki de yaşamıyordu.

Onun yerine coplar konuşuyordu.

İlk cop vurdu:

— Adı?

— Demokrasi.

— Görülmemiş böylesi,

Çıkıyor hiç sesi,

Bu nasıl demokrasi?

— Efendim bu 1973 modeli, yerli malı, ma-de-in Türkiye demokrasi olup canı çıkar, ama çıkmaz sesi.

— Güzeeeeel... Çıkıyor sesi.

Peki, ya kokusu?

Nedir bu koku, nedir bu koku?

Sardı dünyayı,

Kim yedi bu boku?

Güme de güm, güme de güm...

Uğruna baş, yoluna can koyduğum,

Senin için yaşayıp, senin için öldüğüm,

Bu yaşamı toprağına, taşına gömdüğüm,

Halkım!

Budur benim bildiğim, gördüğüm:

Başlayınca sıkı, artınca baskı, sahi-

bini dövmeyen eşeğini, eşeğini

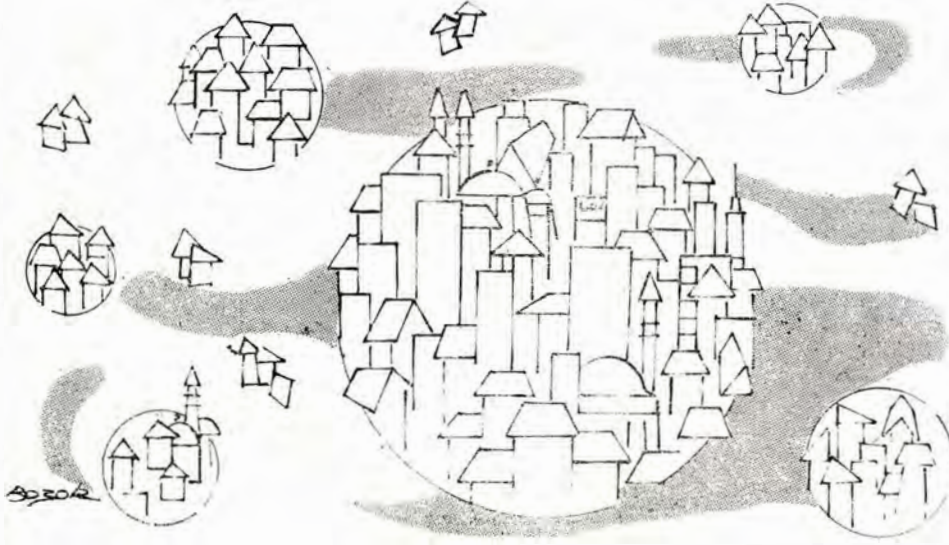
dövmeyen semerini, semerini dö-

vemeyen çulunu, çulunu dövmeyen

kendi başını, dizini döver.

Anlayana buncası çok bile yeter!

SON

«UZAY ÇAĞI»

Akbaba

Haftalık Siyasi Mizah Mecmuası

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası

ABONE FİYATLARI: Yurt içi
yıllığı 125.— TL. Altı aylığı 62.50
TL. Yurt dışı yıllığı 250.— TL.
Altı aylığı 125.— TL.

(Uçakla olursa ayrıca uçak
ücreti aboneden alınır.)

UZAYDAN GELEN GÜZEL

YAZAN : MUKADDER ÖZAKMAN ÇİZEN : MEHMET POLAT

- 18 -

ZARGANA MAHKEMESİ

Bir anda kalabalık ayrıldı iki yana,
«Yargı kurulu geldi!» diyebildi Tantana.
Ak sakallı Baş Yargıç en önde görünmüştü
Töreye göre aslan postunu bürünmüştü.
Baş Yargıcı izliyor iki genç yardımcısı,
Biri Sorgu Yargıcı, diğeri de Savcısı...

Baş Yargıç ciddiyetle taş masaya oturdu,
«Sanıkları çözünüz» diye emir buyurdu.

Baş Yargıcın emriyle ellerimiz çözüldü,
Elimiz çözülünce birden yüzümüz güldü.

Baş Yargıç birer birer sordu kimliğimizi,
Sonra sorgu yargıcı sorguya çekti bizi...

Sözlerine başladı Savcı gayet alaylı;
«Uç suçlu: Zargana'lı, Loli'li ve Dünya'lı!»

Zargana'da mutluyuz on milyon yıldan beri,
Dünyadan Gelen Adam icat etti tekeri...

Hem Dünyalı ölmeli, hem iki yardımcısı!...
Ölüm talep etmişti Zargana'nın Savcısı...

TANTANA'NIN SAVUNMASI

Söz istedi yargıçtan Zargana'lı Tantana,
Savunmamızı yaptı dönüp yargıçtan yana:
«Yasamızı bilmiyor ne Dünya'lı, ne Lili;
İki gün oldu onlar Zargana'ya geli!...
Sayın Yargıç, bırakın onlar yurduna gitsin,
Beni cezalandırın, bu dava böyle bitsin!»

«Savcı on milyon yıldır ilk kez ölüm'ü verdi,
Oysa Anayasa'muz «İnsanı sevin!» derdi!...

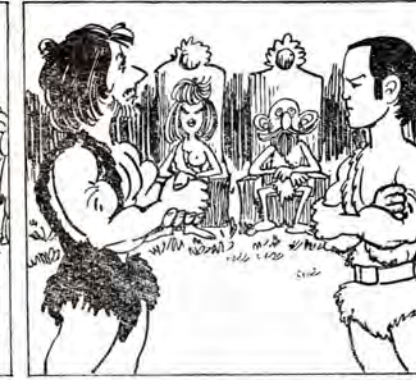
Yargıçlar Kurulu'ndan isteriz adil karar,
Yargıçlar Kurulu'na büyük güvenimiz var!»

Yargı Kurulu hemen oturumu durdurdu,
Baş Yargıç ağır ağır kararını okudu:

«Yasalara ihanet etti güzel Tantana,
Burayı terkedecek, dönmeyecek vatana!»

Lili ile Dünyalı Zargana'dan gidecek,
Bu tekerlek davası bu şekilde bitecek!

Alanın ortasına dört tekeri bırakın,
Bu uğursuz icadı ateşleyerek yakın!»

AYI BOĞAN MANGARA

İri bir Zargana'lı kalabalığı yarı,
Alanın ortasına hızla yürüyüp vardı.
Her Zargana'lı gibi vücudu atletikti,
İki metre boyunda kendisi çok atikti.
Baş Yargıcın önünde dikilmiş duruyordu.
Gözleri çakmak çakmak sanki kuduruyordu:

«Ey sayın Baş Yargıcım bir dileğim olacak,
Bu dilekle ülkede hak yerini bulacak!

Tantana sevgilimdir, o beni terkedemez,
Tantana Zargana'dan başka yere gidemez!

Kızı alacak olan diğerini yemeli,
Bu gösteri sonunda birimiz elenmeli!»

«Benim adıma derler: Ayı Boğan Mangara,
Ey Dünyalı, sen şimdi kaçacak delik ara!»

Bu anda kalabalık açıldı ild yana,
Kralla Kraliçe gelmiştiler alana...

Onlar da gösteriyi seyredip eğlenecek,
Ben mi O'nu yeneceğim, O mu beni yenecek?..
(Devamı var)

— Ooo, bak şahane bir pas-kalya yumurtası...
— Aman anne şus... Bizim müdür bey o!...

Göz ağrısı

— Doktor, bilmiyorum neden, her sabah, ne zaman çayımı içmeye başlasam gözüm ağrıyor.
— Bir şey değil. Yalnız çayı içerken fincanın içindeki kâşığı çıkarmayı unutmayın.

Kayıp arıyor

Kadın kocasını kaybetmişti, özel bir de-tek-tif bürosuna başvurarak durumu anlatmış ve kocasının bulunması için gereken maddi fedakârlıktan çekinmeyeceğini söylemişti.

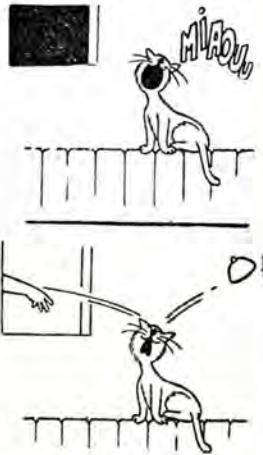
Aradan günler geçtiği halde kocasından bir haber çıkmayınca büroya yeniden başvurdu. Büro şefi:

— Kocanız bulması için bir arkadaşı görevlendirmiştik, dedi. Aldığımız ilk haberde eşinizi bulduğunu, bir kaplıca şehrinde yanın-da iki güzel kadınla âlem yaptığını belirtiyordu. Ama ondan sonra, bu işle görevli arkadaşımızın da kayıplara karıştı, ondan da haber alamaz olduk. Şimdi, yola çıkardığımız ikinci bir arkadaş dördünü de arıyor. Bir haber çıkarsa size derhal bildiririz.

Köpek balığı

Bir yüzücü, ansızın bir köpek balığıyla karşılaşınca şaşır-dı. Ama köpek balığı ona dokunmadan olanca hızıyla yanından sü-rünerek geçip gitti. Aceleyle sa-hile dönen yüzücü macerasını arkadaşlarına anlatırken:

— Beni korkutan daha ziyade bir köpek balığı ile karşılaşmak değildi, dedi. Beni asıl düşündü-ren, hattâ korkutan şey, köpek balığının neden ürküp kaçtığıdır!...

Yazısız

Güzellik metodu

Ünlü ve güzel sinema artisti bir toplantıda, yanındakilere:
— Bir kadının güzelleşmesi için en mükemmel ve pratik çare nedir biliyor musunuz? diye sor-du.

Hep birden haykırdılar:
— Hayır, söyleyin çabuk.
Artist tatlı bir gülümseme ile açıkladı:
— Aşık olmak.

Göz doktoru

Göz doktoruna giden adam:
— Doktor, durumum kötü de-di, her şeyi çift görüyorum...
Doktor sordu:
— Üçünüz de mi çift görüyor-sunuz?

— Sigarayı bırakmıştım ama.. bu akşam yeniden başlayacağım!..

Ufacık adam

Ufak tefek hayvan terbiyecisi, sirk mü-düründen iş istiyordu. Müdür:

— Size iş vereyim ama, dedi, öyle ufak te-feksiniz ki... İri bir kaplan sizi bir lokmada yutar!

Ufak tefek hayvan terbiyecisi cesaretle ce-vap verdi:

— On yıldır meslekteyim, aslan gibi hay-vanların bana saldırdıklarını görmedim. Bu-lundukları kafese girdim mi şöyle bir hır-lıyorlar, tepeden tırnağa bir süzüyorlar, homur-dana homurdana çevremde geziyorlar.

— Neden dokunmuyorlar?

— Kimbilir? Her halde şişmanlayıp bir kaç lokma olacak hale gelmemi bekliyorlar!

— Kibar erkek çok gördüm ama.. sizin gibisini asla!..

Bayram değil, seyran değil

Lokanta sahibi, garson kızları toplayarak:

— Bugün müşterilere her za-mankinden daha nazik ve cilveli davranacaksınız, dedi. İyice süs-lenin, güzel kokular sürütün...

Kızlardan biri sordu:
— Bugün olağanüstü bir du-rum mu var? Yoksa özel bir müşteri mi gelecek?...

Patron açıkladı:
— Hayır. Sizin anlayacağınız, bayat yemekler servis yapılacak.

Dünyanın hali

Beş yıldanberi ıssız bir adada tek başına yaşayan kazazede, en-gindeki gemiyi görünce sevinçten çılgına döndü. Gemi yaklaştı, yaklaştı, belli bir mesafeye ge-lince durdu. Bir sandalla adaya çıkan denizcilerden biri, kurtul-ma umuduyla hâlâ elini kolunu sallayan kazazedeye bir gazete to-marı uzatarak:

— Bunu size kaptan gönderdi, dedi. Gazeteleri gözden geçirin, dünyanın halini öğrenin, ondan sonra bizimle dönmek isterseniz gemiye işaret verin.

— Oldu işte! Eşek arısı ezildi!..

Ahlâk anlayışı

İngiltere'deki kulüplerin ahlâk konusunda çok titiz davran-dıkları bilinir hep. Bu kulüpler üyelerini seçerlerken ince eler sık dokurlar, girecek kimselerin yüz kıvartıcı suçları olup olma-dığını öğrenmek için uzun uzun soruştururlar.

O gün, böyle bir kulübe üye olmak isteyen genç bir adama, yönetici:

— Bütün namuslu insanlara kapılarımız açıktır, dedi. Yüz kı-zartıcı bir suçtan dolayı mahkûmiyetiniz yoktur sanırım.

— Yoktur.

— Sementinizde çapkın bir kimse olarak tanınmıyorsunuzdur her halde.

— Tabii. Bir kimse çıkıp da aleyhimde konuşamaz.

— Güzel. Kulübe yalnız mı geleceksiniz, yoksa karınızla be-raber mi?

— Genç bir bayan arkadaşımı getirmek istiyorum.

— Peki ama, bayan arkadaşınızın ahlâk ve namusundan nasıl emin olabiliriz?

— Kolay, dedi genç adam. Kocasının adı ve iş yeri adresi ben-de var. İcabederse semtinden soruşturabiliriz!

— Eve ne kadar geç döner-sem, seni o kadar çok güzel bu-luyorum!..

ALTIN
YILDA

30
milyon

TÜRKİYE İŞ BANKASI
50 ALTIN YILINI
YEPYENİ HİZMETLER
VE ZENGİN ÇEKİLİŞLERLE
KUTLUYOR

*Ulusal bankacılık tarihimizin sayfalarına
altın yazılarla geçecek bir yarım yüzyıl.
Bu büyük yıldönümünde sizler için
göz kamaştırıcı bir armağanı var
Türkiye İş Bankasının : 30 MİLYON LİRA !
Fırsattan mutlaka yararlanınız.
Tasarruflarınızı İş Bankasında çoğaltarak
Altın Yılın coşkusu sizler de yaşıyınız !*

TÜRKİYE
İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyetidir

(Yeni Ajans: 1114 — 39)